

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

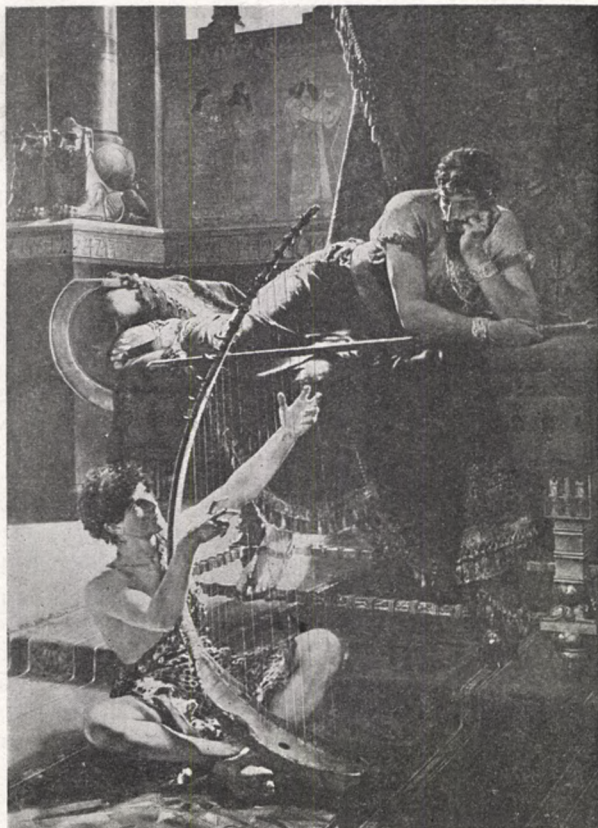
ILLUSTRERAD TIDNING
IDUN
 GRUNDLAGD AV
 FÖR KVINNAN OCH HEMMET
 FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 12 DECEMBER 1920.

HUVUDREDAKTOR:
 ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
 EBBA THEORIN.

JULIUS KRONBERG SJUTTIO ÅR.

PROFESSOR JULIUS KRONBERG, som i dagarna fyller 70 år, är att räkna bland vår bildkonsts mästare från den period som föregick och till dels sammanföll med 80-talsopponenternas banbrytande grupp. När han framträdde med sin Jaktnymf, denna om Rubens minnande frodiga och färglysande komposition — det var på 70-talet — blev det stor sensation inom de konstintresserade kretsarna,

för att ej nämna att publiken i dess helhet delade sig i två läger, det som såg tavlan ur färgens synpunkt och det som såg den ur moralens.

Från och med den stunden var Julius Kronberg emellertid ett namn, kring vilket ett allt starkare intresse knöt sig med varje nytt konstverk. Vem minnes ej hans Våren och David och Saul, här återgivna, Kleopatra, Drott-

ningen av Saba m. fl. Det var prakt och bravur över hans tavlor, en levande och genomstuderad komposition, och det var *skönhet*, denna från måleriet oskiljaktiga egenskap, varom man nu har så delade begrepp. — Konsten går vidare på nya stigar. Professor Kronberg har i sina bästa verk givit något bestående, som ingen ny riktning hur dristiga grepp den än gör, skall förmå undanskymma.

Iduns julnummer medföljer denna vecka som C-n:r till alla prenumeranter.

Julgästen. En studie från 70-talets första år. Av Hildegard Löfbladh.

DET VAR DAGARNA FÖRE JUL OCH blidväder. På den lilla kuststadens gator rörde sig människor med alla tecken av beskäftig julbrådska. Landsborna voro i pluralitet, det var tydligt, att man velat passa på att under blidvädet — dagarna förut hade det varit en stark köldknäpp — uträtta sina stadsärenden till helgen. Men även en del stadsbor, de, som ej voro alltför bundna av julstök och inomhussysslor, hade av det vackra vädet lockats ut att göra sina juluppköp.

Gatorna företedde en osedvanligt livlig anblick. Endast "väst på stan" var stilla och lugnt, men så funnos där heller inga butiker. Tungt flöt vattnet inom ispanaret — det kunde höras nu i blidvädet — i ån, som omgav stans västra del; och det var nästan det enda ljud, som hördes, då och då brutet av pinglandet från någon bondskjuts, som kilade över bron och in genom tullen.

Ovanför bron, ett stycke upp i backen, avskilt från den övriga staden, som tungt nedtryckts på den vita snöplattan i det tidiga skymningsdiset, låg ett stort rödmålat tvåvåningshus. En rad uthusbyggnader, bestående av bodar och lider till alla möjliga ändamål, flankerade huvudbyggnaden. Det var bryggstuga och härbren, mangel- och källarbodar förutom en gammal loftbod i tvänne våningar, varav den övre med sina diminutiva fönster användes till dräng- och gesällkammare. Ej heller saknades ett särskilt luffarhärbärge. Där funnos gott om platser. Ingen hemlös vandrare nekades logi hos "färgar Hedlunds". Från bryggshuset, där malt till julbryggen höll på att beredas, steg en tunn, gråvit rök.

Själva färgeriet, en mörk, omfångsrik husmåssa, låg i slutningen mot ån. Alla tecken tydde på att man just nu hade mycket att göra, särskilt den omständigheten att nu vintertiden utom torkhusets ramar alla torkramarna ute voro fullsatta med tyger bekräftade detta. Långan väg lyste färgglada vadmalyter i grönt, blått och rött.

I huvudbyggnadens alla fönster lyste små gula ljuslågor ut mot snön. Det var julljusstöpets förstlingar, som nu togos i anspråk, och talgljusen brunno med klara lågor. Till kundernas ära var denna illuminering godsutlämningens stora dag före jul. Sedvänjan var för övrigt tradition i Hedlundska huset, och mamsell Agneta Hedlund var väl den sista, som skulle brutit däremot — utom det, att allt, som stod i samband med arbetet och den gamla solida färgerifirmans — den var grundad för nära ett halvsekel sedan — anseende var henne heligt. Och äras skulle väl med rätta dessa lantbor, som medelst hemflitens alster i spunnet garn, väv- och vadmalspackor årligen ökade husets och firmans välstånd. Men så hade de också att i gengäld påräkna ett sorgfälligt arbetsutförande och det mest humana bemötande utan anseende till person. Hedlundska färgeriet åtnjöt ett alldeles enastående anseende för "rejäl behandling" av såväl godset som kunderna. Och vad mamsellen beträffade, visste man, att hon under en något skrovlig yta var inkarnationen av begreppet rättskaffenhet.

Sedan hennes bror, fabriker Hedlund, dött ogift, var det mamsell Agneta, som drev färgerirörelsen. Med kraftig hand styrde hon med hushåll och pigor — drängar, lärpojkar och gesäller. Självt hade hon överinseendet i färgeriet, där hon med uppskörtade kjolar, stor och bred och myndig, dagligen gick rond. Mamsell snubblade inte på de hala,

mörkfuktiga golven, och hennes gestalt syntes mer imponerande än vanligt i imman och röken från de väldiga färgpannorna av skinnande koppar. Åtminstone i arbetarnas ögon. Mamsell förde en utomordentlig respekt med sig. Och om någon nykommen gesäll gjorde sig lustig över "kjolregementet", så lade han snart bort det — ifall han blev kvar så länge att han hann med det. Mamsell förstod att välja sitt folk.

Det sades, att mamsell Agneta var manfolkshtare. Kanske att hon fann ett visst nöje i att visa sin makt och myndighet över "herrarna", som hon titulerade sina gesäller, genom att någon gång onödigtvis ryta och fräsa åt dem. Men var mamsellen stundom amper, så måste dock ytterst erkännas att hon var rättvis. Fusk i arbetet och slöseri med färgstofferna — som hon själv lämnade ut — tålde hon ej.

Inne i det stora köket stod nu mamsellen och lämnade ut färdigt gods. Ett flackande sken från den stora öppenspisen belyste väggar och tak. Över det väggfasta skåpet närmast spisen var placerad en öppen tallrikshylla. I taket syntes stänger med tomma brödspett — julbaket var redan i det närmaste överstökad.

Mamsell, som givetvis själv också skötte "bokföringen", hade i timtal stått lutad över den digra uppskrivningsboken med sina basanta läderklädda träpärmar. Den var större än någon "prästbok", och den som kastat en blick i den, skulle funnit många underliga ordvändningar och svårtydda enstaka ord. Mamsell var nämligen klen i svenskan, och särskilt stavningen vållade henne svårigheter. Huvudsaken var dock att hon själv förstod det skrivna — och det gjorde hon. Hos Hedlunds var aldrig något krångel eller skedde något misstag vid godsutlämning som hos konkurrenten nere i stan, fast han bestod sig med särskild bokhållare.

Kunderna började troppa av, men ännu tronade mamsell framför sin "postilla" vid övre bordsändan. Alla önskade mamsell en god jul, och mamsellen önskade en god jul tillbaka. Sannerligen hon under hela dagen hunnit med mera än att ta emot och giva julönskningar, kassera in pengar och stryka ut namn i boken — någon godsutlämning förekom ej så nära julen. Men vid nedre bordsändan stod jungfru Brita och serverade varje manlig kund ett glas brännvin och den kvinnliga ett glas vin med skorpor. Det hörde också till traditionen i Hedlundska huset.

Mamsell rätade på ryggen. Den sista kunden var expedierad. Hon syntes påfallande trött, men när steg hördes från inre rummet, ryckte hon hastigt upp sig och gav den inträdande unga flickan en snabbt forskande blick.

Minsann hade hon inte lipat nu igen — Ann-Katrin — och skred hon inte som en sömngångerska över golvet. Nu yttrade hon något till Brita, men rösten var fullkomligt uttryckslös.

Ann-Katrin ställde sig att röra i vällinggrytan. Hon stod med sänkta ögon — så länge mamsell var inne. På trots, tänkte Brita, hon tål ju inte se åt henne ens.

Het och trotsig under fällda ögonlock var hon, Ann-Katrin, och — ja, visst var hon en bra flicka, men Brita förstod sig inte riktigt på henne. Och att som nu gå och tjura och inte vilja föga sig efter mamsellen — som alla andra i huset fick lov att göra — det

var då för oerhört, till av en barnunge som hon. Otacksam var hon, Ann-Katrin, vilken, utkastad i världen och till på köpet haft en dålig mor, fått ett så gott hem. Ja, sannerligen hon njutit annat än gott i huset, hela sin uppväxttid föremål för mamsells omsorger. Och minsann hade inte mamsell, som annars var så föga fallen för pjask, riktigt klemt med flickan. Nåja, det sades ju, att hon skulle vara flickans köttsliga faster — hon kom i huset en tid efter fabrikerens död — men för det så... Mamsell var då en ovanligt rättänkande kvinna, menade Brita.

Hon hade skämt bort flickan, nu hade hon tacken... Hon skulle låtit henne arbeta på skarpen — hon, som andra... Så kanske mamsell nu sluppit se rödkantade ögon, bleka kinder och trumpen uppsyn. Och aldrig kom hon nu ur fläcken med något — inte ens med handdukhängaren, mamsells julklapp skulle bli. Det var ett broderi med mattvita glaspärlor på röd stramalj och lovade att bli något alldeles extra fint — när det blev färdigt, ja. Ann-Katrin var annars skicklig att brodera, det var ju mest sådant hon höll på med, men när lusten fattades så... Och Brita kände sig riktigt indignerad å mamsells vägnar.

— Aj, aj, aj — Ann-Katrin — ser hon då ingenting! Hon har ju svart av kol i vällingen. Jo, jo, så är det att gå i kärlekstankar — mamsell hade gått, så Brita tordes sjunga ut. Jag tycker då förstås att för en sån karl som Erland Vestman vore det onödigt att svedas...

En flammande blyxt ur flickans mörka ögon träffade Brita. — Du kunde väl åtminstone tåga, sade hon, och rösten hade en bitter klang.

— Å, bevara mig... sade Brita, men var håller han till nu för tiden, det var länge sedan jag såg honom ränna här, den slarvern...

Ann-Katrin stampade med foten i golvet, det förut bleka ansiktet var blossande rött. — Du skulle bara våga, Brita, att — att — Orden stockades i halsen på henne.

Men nu morskade också Brita upp sig: — Liksom jag inte skulle töras säga vad jag vill om den odågan. Mamsell vet också, vad han går för. Och hon vill väl inte Ann-Katrin något illa... genom att avhålla henne från att träffa honom. Och jag vet förresten var han håller till. Han går halvfull på gatorna nere i stan. Just så vackert...

— Brita! — en knuten flicknäve sattes hotande för hennes ansikte. När du vet var han finns, så behöver du inte fråga, tycker jag. Men nog vet du också lika väl som jag, att Erland i grund och botten inte är någon dålig människa, fast han nu... Han är vek och lättledd, men någon dålig karaktär är han inte — fast mamsell inte tål honom. Och nog vet du hur vackert Erland kan spela, bättre än någon annan och mycket, mycket vackrare än organisten. Musiken är hans liv. Om han helt finge ägna sig åt den, skulle han bli en annan människa, det är jag säker på. Ja, så om inte detta med mamsellen vore...

I stället för att få ta lektioner, så kanske han också en gång kunde bli stadsorganist, måste han sitta på Hellmans kontor och räkna siffror, som är det värsta han vet. Men du är allt för väl underrättad, Brita, nu löstes Ann-Katrin vrede i strömmande tårar, Erland har rymt från platsen och driver på gatorna utan att ha nånting för sig. Men jag ämnar inte svika honom hur det än går — å, bara

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete. **S:ta Birgittaskolan** **Textilavdelningen.**
 Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi, m. m. Beställningsavd. för klädningar och linge. Anmälningar dagligen 10-5. Prospekt på begäran. 6 frielever.
 Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.
Regeringsgatan 19-21, Stockholm
 Upptridade och påb. arbeten. Gardiner, Kuddar, Dukar, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar även antika.
 EMMY KYLANDER.

han inte gör sig något illa...! Men — och nu lyftes blicken åter i trots — det är mamsells skuld — om det går galet.

— Skäms med dig, flicka, att skylla på andra, att inte Erland sköter sig, sade Brita desperat.

Mamsell hade en gång uttalat sig om Erland Vestman: — Han är en sådan, som inte vill arbeta. Och det var den hårdaste dom mamsell Agneta kunde fälla över en människa. Uti de orden låg det gränslösaste förakt. — Om du vill ha ett hem här längre, Ann-Katrin, hade mamsellen vid samma tillfälle sagt, så vet du, vad du har att rätta dig efter. Hör jag, att du varit i sällskap med Erland en gång till, så får du gå.

Brita snöt sig i förklädssnibben och började ösa upp vällingen. Ann-Katrin gick. Men Brita kunde ej släppa tankarna på henne. Det syntes, att flickan gick och stred med sig själv. Kanske hade hon rent av planer på att lämna mamsell — och ta tjänst nere i stan kanske. Jo, då skulle hon få se på annat...

Ann-Katrin satt vid sitt segslitna broderi. Hon sydde fast vita pärlor på röd botten — och tänkte. Aldrig hade hon fått en egen önskan i livet uppfylld — aldrig. Hur flitigt hon än offrat till Kungshögen vid Selbergsvägen. Resande och vägfärande, som kände gammal sägen, försummade nämligen ej gärna att i förbifarten åtminstone offra en kvist eller en sten på högen. Det var ett säkert medel att få sina önskningar uppfyllda. Ann-Katrin hade nog offrat det som var värdefullare än så. Då var det som om en röst viskat i hennes öra: Än har du ej offrat det allra dyrbaraste — ditt hjärta. Gör det! Men Ann-Katrin skakade tungt och trotsigt på huvudet. Hur någonsin kunde hon det?

*

Det var vid middagstiden på julafton. Brita stod upphettad vid spisen i matångorna och styrde med grytor och kittlar. Julbordet stod dukat med väldiga högar av bröd och sovel för varje bordssittare, varvid de kompakta, mattglänsande, sirapsstrukna rågbullarna kunde tänkas som matöverflödets och mättnadens symbol.

Mamsell går fram och spejar ut genom fönstret flera gånger. — Minsann tror jag inte hon går och väntar på Hallingen, tänker Brita och sneglar förstulet på henne.

Mamsell märker det och vändande sig till Brita, säger hon: — Ja, vi får väl bereda oss på att fira jul utan Halling då — eller vad tror du, Brita? Men det är ändå eget — det låg en viss besvikelse i rösten, fast orden skulle låta skämtsamma — han har ju aldrig förr på 30 års tid uteblivit — och han brukar ju alltid komma vid den här tiden. Det var nu redan långt lidet över den vanliga middagstiden, men julafton hölls ej så strängt som annars på måltidstimmarna.

"Hallingen" var färgaregesäll av det fria slaget, som sällan eller aldrig arbetade utan för det mesta befann sig på vandrande fot — självskrivna att ta in på alla färgerier efter vägen och stanna hur länge de behagade.

Om någon av Hallings tillfälliga arbetsgivare brytt sig om att titta i hans gesällbok — det hände ju ibland, fast Halling var känd av alla — undgick han ej att lägga märke till en parentes, som någon om mannens härkomst underkunnig roat sig att göra.

"Att färgaregesällen Knut Evert Halling (von Hangen), som under ... tid konditionerat hos undertecknad" etc.

Det var alltsammans, men parentesen var talande nog — i sitt sammanhang. Och om

det inte precis var någon hemlighet, att färgaregesällen Knut Evert Halling egentligen hette baron von Hangen och var av en gammal fin familj samt hade mycket förnåma släktingar bland annat tvänne bröder i så framskjutna levnadsställningar som respektive en landshövding och en överstelöjtnant, så ville han dock inte gärna själv påminnas därom. Han var släktens utskott, Knut Evert. En svag karaktär var han och hade på allt sätt misskött sig, mest genom att dricka. I hans yttre fanns ej så litet av släktens aristokratiska drag. Hans uppträdande var vårdat, hans sätt försynt. Nu på äldre dagar hade han också nästan alldeles slutat upp att dricka, tålde ej vid det på grund av sin genom årens slitande vagabondliv förstörda hälsa.

Men hur hans vandringar gingo i norr och syd, aldrig klickade det att han julafton inträffade i den norrländska kuststaden för att jula hos Hedlunds. Ingenstädes bjöds så god mat eller en så renlig och skön bädd som där. Och det var ännu något annat än överflödet på mat och dryck, som gjorde, att gamle gesällbaronen drogs dit. Det var julfirandet på det gammaldags trevna sättet, den säregna, äkta julstämning, som var tillfinnandes på den gamla gården.

Varenda julaftonsmiddag under 30 års tid hade man hört mamsell Agneta ta emot Halling med enahanda hälsning: — Jaså, är han nu här igen — de har inte blivne folk av honom än! Och Halling tar av sig mössan vid dörren, ler och bockar: — Det finns inget behagligare ställe att fira julen än här, det vet väl mamsell är min oförgripliga mening — och inget bättre matställe, ingenstädes. Då ler också mamsell. — Nä, nä — kan nog tro det — och rösten är helt blid. Kom fram och värm sig — och tag för sig, Halling! Det sista med en gest åt bordet. Och Halling krusade minsann inte. Snart satt han till bords med drängar och gesäller och hade en stor hög fläskpannkaka framför sig. Den gräddades nästan enbart för Hallings räkning, ity han var särdeles förtjust i denna rätt.

Han var alltid vid gott lynne, skämtade och berättade historier. Men skarpt bröt hans bleka, fina ansikte med det mörka, spetsiga, på senare år lätt grånade helskägget av mot de andras grova arbetarfysionomier.

Hallings särdeles oförargliga historier — råa ord kommo aldrig över hans läppar och sällan en svordom — senterades t. o. m. av mamsellen. Den enda, som högg av honom — när han väl fritt ibland nojsade med pigorna — var Brita. Men hon fick sjufalt igen —

Goda råd äro dyra.

Ett gott och billigt råd

är att Ni bör pre-

numerera på

IDUN

1921.

--

på Hallings understucket sarkastiska sätt. Han hade upptäckt Britas sårbaraste punkt: att hon var gammaljänta, och siktade alltid åt denna. — Brita har väl hört historien om gammaljäntan, som dansade med kvasten för att öva sig till bruddansen... Det var förra julen.

Mamsell går ännu en gång fram till fönstret. — Ja, de kan få komma nu, säger hon, så du får undan maten när gång, Brita. Hon går ut på trappan — för att se efter det i dag soliga gårdsfolket. Men blickarna gå nedåt landsvägen i stället. Det är alldeles ofrivilligt, men hon blir stående så en lång stund. Aldrig skulle hon väl kunnat tro, att hon skulle fästa sig vid om Halling kom eller inte en jul... Nu gjorde hon det i alla fall.

Man hade ätit. Det skymde. Ljusen tändes i alla stadens hus, och kyrkklockorna ringde. Halling var ej kommen, och gårdsfolket undrade om det hänt honom något, efter han ej nått fram — det föll dem verkligen ej annat in än att det nog varit hans *mening* att komma. Kylan ökade också för var timme. Det blev en bister julnatt.

När gröten bars in — julkvällsmåltiden avåts i salen av mamsell och folket gemensamt — saknades Ann-Katrin. Det var en förbluffande upptäckt — hon fanns ingenstädes i huset.

Mamsell ville ej gärna låtsas om något. Söka henne i stan? Nej, för all del. Ann-Katrin var gammal nog att ta vara på sig själv. Och har hon gått i trots, tänkte mamsell, så kan hon väl komma igen med kuvat sinne. Vi får väl se... Men nog blev det en osedvanligt tryckt stämning denna julkväll, hur än mamsell och Brita i förening sökte lätta upp den. Och när så mamsells julklapp från Ann-Katrin avslöjades fix och färdig, syntes, att mamsell hade svårt att bemästra sina känslor. Men Brita kände ett stygn i samvetet.

Man skildes tidigare än vanligt — för att få sova ut dess bättre till ottan, menade mamsell. Men med hennes egen sömn blev det i alla fall skralt...

Hon är uppe redan vid 3-tiden, annars var det vanligt klockan 4 — ottan började 5. Hon vet sig ingen levande råd, förrän hon fått upp alla i huset.

Om en stund håller Brita upp hett, rågblandat kaffe i de vida, örlösa kopporna placerade runt köksbordet, där alla sitta bänkade. Det är ej snällt med doppet, och yngste lärpojken, som hur bra matställe än Hedlunds var aldrig tycktes få nog av gudsgåvorna, passar på och sätter i sig saffranskringlor och -ringar, så att han håller på att storkna.

Äntligen håller man på att sätta för. Aldrig förr har man sett mamsellen så otaligt komma i ottan. Men nu stå förspända mamsells två feta hästar — mamsell Agneta såg minsann upp att djuren sköttes väl, både egna och andras. Märkte hon någon vanvård eller misshandel av djur, sjöng hon ut. Vårslösa skjutsbönder råkade hellre ut för polisen än mamsell Hedlund.

Nu bar det iväg, utför backen och ned på bron — förr hade hon haft Ann-Katrin bredvid sig... Det skulle då vara sista gången hon tog sig en någon... som man skulle fästa sig vid... Mamsell kände att just däri låg det ömtåliga i saken.

Vad nu? Petter drar in tömmarna och hästarna i sävlig lunk tvärstanna. Petter kliver av bocken. — Vi tycks vara först ute, mamsell, efter ingen sett, att det ligger en karl efter vägkanten. Mamsell rusar upp hon med

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste.

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

**MED ÖKAT TEXTINNEHÅLL
MÅNGSIDIGARE PROGRAM
OCH FÖRSTÄRKT REDAKTION
MÖTER IDUN DET NYA ÅRET.**

Ellen Key.

Else Kleen.

Vera v. Kræmer.

Gurli Linder.

Ernst Högman.

Oswald Kuylenstierna.

Ellen Rydelius.

Marika Stjernstedt.

Ebba Theorin.

Elin Wägner.

Artur Möller.

Eric Nyblom (Mac).

Fru Ellen Rydelius, den kända talangfulla journalisten, inträder vid årsskiftet på vår redaktionella avdelning.

DAGENS HÄNDELSER

av allmänintresse för vår publik skola mer än hittills följas med penna och kamera i form av kåserier, intervjuer och bilder, som på ett underhållande sätt låta våra läsare se skiftningarna i tidens fysionomi. Några av pressens bästa förmågor på området såsom *Mac*, *Åbergsson* m. fl. komma i detta sammanhang att tjäna oss med bidrag.

KVINNAN OCH HEMMET.

Denna avdelning tillgodoses med synnerligen värdefulla bidrag av bl. a. *Ellen Key*, *Else Kleen*, *Vera v. Kræmer*, med en artikelserie *Vi* och våra vanor, *Gurli Linder*, *Ellen Rydelius*, *Ebba Theorin* och *Elin Wägner*.

MINA LEVNADSMINNEN

av *Helena Nyblom*. Dessa erinringar, mottagna med förtjusning både i Sverige och Danmark, fortsätts och avslutas under det nya året. En av våra främsta kritici, dr. *Olof Rabenius*, anser att dessa skildringar äga ett *oskattnbart värde* för vår memoarlitteratur.

FÖLJETONGEN.

Lucia. Av *Matilde Serao*. Översatt av *Ernst Lundquist*. En spännande och konstnärligt skriven italiensk roman av den högt uppburna författarinnan.

NOVELLISTIK.

Huset mellan sjöarna. Av *Anna Lenah Elgström*. En humoristisk sommarskildring från Stockholms skärgård, som visar författarinnans talang från en helt ny sida. — Vidare ha vi på vårt bord skönlitterära bidrag från *C.-A. Bolander*, *Hildur Dixelius Brettner*, *Ellen Lundberg-Nyblom*, *Nils Wilhelm Lundh*, *Marika Stjernstedt*, *Ebba Theorin*, *Elin Wägner* m. fl. m. fl.

Ett par fängslande livsbilder från svunnen tid.

GREVINNAN d'EGMONT OCH GUSTAV III.

Ur en brevväxling dem emellan framlagd av Oswald Kuylenstierna. Denna en fransk aristokratdams brevväxling med "tjusarkungen" handlar bl. a. om det slag av kärlek, som 1700-talet benämnde evig vänskap.

"Iduns julnummer" skall fortfarande gratis komma samtliga våra prenumeranter tillgodo. "Iduns frågoavdelning" utvidgas och om-lägges så att svaren inflyta samtidigt med frågorna.

För avdelningarna *Köksalmanackan* och *Hjälpredan* svarar fortfarande fröken *Ida Norrby* med sin kända och uppskattade erfarenhet på området.

På grund av riksdagens beslut att fördubbla tidningarnas post-befordringsavgifter höjes Iduns nuvarande pris med 1 krona.

Prenumerationsprisen bliva alltså: IDUN, upplaga A, helt år 17:— halvt år 8:75 och kvartal 4:50; lösnummer 35 öre; IDUN, uppl. B, praktupplagan helt år 22:—, halvt år 11:50 och kvartal 6:—.

Carl Peter

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt och Dessert-
choklader. Högfina kvalitéer.
Tillverkare: A-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Bomullstyger = Möbeltyger = Gardiner
Prover på begäran. * * *
Precisera vad som önskas. * **Konstfliten, Göteborg.**

— i sin sidenfodrade, vadderade babytt, som täppte både ögon och öron till som hon dragit ner den i pannan, hade hon för sin del ingenting märkt. Hon var bara ivrig att hinna fram till kyrkan i rätt tid. Fick hon ej på julmorgonen höra "Var hälsad, sköna morgonstund..." stämmas upp, ansåg hon för sin del julgudstjänsten förfelad.

Nu stod hon bredvid Petter i snön — det var rent ofattligt att hon så kvickt kunnat förpassa sin omfångsrika, i de många tjocka ytterplaggen insvepta kroppshydd, ur släden.

En förfrusen, dödsfrusen karlstackare framstupa i drivan! Mamsell var ju ej blödig av sig, men detta kändes kusligt. — Lägg upp honom i släden, Petter, sade hon, vi får köra hem med honom. Det gick helt sakta tillbaka, och som en stjärnas ljusblick från klarkall rymd träffar den dödes ansikte, igenkänner mamsell Hallingen.

För första gången på 30 år kom ej mamsell Agneta i ottesången. Hon kom först till högmässan, och hon följde ändå litet med predikan. Hennes tankar voro på annat håll. Hon tänkte på julgästen, som inte hann fram — och ändå gjorde det.

— Men vad tar åt mamsell, undrade jungfru Britta, ska Halling stå lik i förmaket? Och verkligen ordnades det stora förmaket hos Hedlunds till likrum med mörka granar och brinnande vaxljus. Och själv dröjde mamsell Agneta därinne så ofta och så länge hon möjligtvis kunde — att ej väcka onödigt uppseende. Fruktade hon att sätta Brittans fantasi i gång? Trodde hon kanske, att någon hade en aning om att hon i sin ungdom en gång dansat med Kurt Evert von Hangen på en bal i residensstaden hos själva landshövdingens. Mamsell Agneta var inte kärv och bister då. Hon var ung och vek och överlycklig att få vara med på en så fin tillställ-

ning. Och allra lyckligast över, att den gosseaktigt vekte ynglingen Kurt Evert von Hangen välvilligt sökte hjälpa den lilla bortkomna flickan tillrätta i den lysande församlingen — hon hade kommit med därför, att hon för tillfället gästade en av sin mors släktingar.

Ja, Kurt Evert hade visat henne mer än litet ytlig välvilja. Efter supén hade de stått en stund för sig själva i ett till vinterträdgård apterat rum, och där hade han sagt henne, att hon liknade en ros — en av dem som funnos därinne. Det var första och enda gången någon sagt att mamsell Agneta liknade en ros, men det var ingen osanning — då.

Mamsell Agneta gömde emellertid ordet i sitt hjärta. Det fröjdade stundom hennes sinne under strävsamma arbetsdagar — som blevo de flesta i Agneta Hedlunds liv.

*

På fjärdedag jul höll mamsell Agneta gravöl — och på trettondagen det sedvanliga släktkalaset. Men i stället för den styva, blommerade sidenklänningen, kalasdräkten, bar hon sin svarta sidenklänning. I den stora salen, som hade väggarna strukna med ljusblå limfärg, varå schablonmässiga orneringar i mörkare färg voro anbragta, rörde sig värdiga matronor i blommiga sidenschalar utanpå högtidsdräkten och unga ljusklädda flickor mellan stelt skrudade och allvarliga fäder och söner i familjerna.

Mamsell hade bråttom — och saknade omedvetet Ann-Katrin.

Britta kom i dörren och nickade ivrigt åt mamsell, som trots sina värdinneplikter genast hörsammade och gick ut i köket. Där stod mitt på golvet i en sannskyldig botgörerskeskepnad Ann-Katrin. — Vill mamsell förlåta... hon hade svårt att få fram orden — det var bara det — jag ville. Jag skall genast gå...

— Jag har väntat dig, sade mamsell Agneta allvarligt. Och Ann-Katrin förstod ordens innebörd, att i dem låg en befallning — att stanna.

Ann-Katrin fick genast börja att hjälpa till med dukningen. — Jag har varit för släpphänt med henne från början, tänkte mamsellen, nu ska hon på allvar få lära sig att arbeta, och då blir allt bra.

Men mamsell var i en underlig uppmjukad sinnesförfattning dessa juldagar, och när hon sent, sedan alla gästerna åtskilts, nickade godnatt åt Ann-Katrin, varnade hon i flickans ansikte ett pinat, lidande uttryck — som hon kanske under vanliga förhållanden ej skulle lagt märke till.

— Har du inte fått nog av det här med Erland Vestman än? Vet du inte än vad han går för? utbrast hon plötsligt helt obetänksamt.

Men detta var droppen, som kom bägaren att flöda över. Den moderlösa slog besinningslöst armarna om mamsells hals under hejdlösa snyftningar.

Och mamsell rödes. Men som situationen var både ovan och besvärande, skyndade hon sig att komma över den.

— Lugna dig, Ann-Katrin, sade hon. Ifall du är människa att göra folk av Erland Vestman — hm! du kanske har lite påbrå i släkten — så får du ta honom för mej. Och ska han nödvändigt spela, så må han då få utbildning — så det blir någon mening med det. Ja, ja — vi få väl se — vad det kan bli även av Erland Vestman — med vår Herres vilja. Ser du, Ann-Katrin, det är ytterst den, som sker — med oss alla. Och har jag nyss hållit gravöl, så kan jag väl göra bröllop också — till våren. Är du nu nöjd?

Ann-Katrin var det.

Bilder från Rädda Barnens julmessa.

O. Ellqvist foto.

Såväl konstnärliga som enklare
A/B SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

MÖBLER

Skaparens bästa verk. -:- Några enkla ord om vad vi kunna göra för att tacksamt vårda gåvan. -:- Av Gwen.

DET ÄR VARKEN FRIVOLT att i möjligaste mån bevara eller för världsligt eller ytligt att en dam söker bättra sin yttre människa, den hon fått alldeles utan sin egen förskyllan och värdighet till skänks av Naturen, som danat henne, och vilken gåva, trots att jag medger det ofta kan se annorlunda ut, dock mestadels är av så god beskaffenhet att det är allt skäl i världen att i all ödmjukhet vårda och förvalta den.

Det är min fullkomliga övertygelse att de flesta kvinnor äro bra mycket vackrare än de se ut och detta gäller i all synnerhet om svenskor, ty svenskorna ha alldeles icke kvar barbarkvinnans brutala omedvetenhet om de yttre tingen, vilket åt henne ger en viss påtaglig stil och fräschör. Tvärtom — svenskorna syssla nog litet grand med sin person, förse den med små uppfinningar och "individuella uppslag" och trassla på allt möjligt sätt till den harmoni de fått sig tilldelade. Men å andra sidan sakna svenskorna nästan alldeles, få och lysande undantag respektfullt uteslutna, den superba och kvinnliga segervisshet som åt andra civiliserade länders damer förläna en stil och charme, som de i och för sig icke borde ha större förutsättningar att nå än svenskorna, vilka dessbättre äro ett väldan och normalt släkte på alla vis.

Bara de själva ville förstå det!

Man hör ofta de besinningsfulla och av viktigare ting än det yttre absorberade säga: vem har tid att tänka på sådant?

Frågeställningen är med förlov sagt alltför sofistisk, ty ingen vill väl på allvar säga mig att majoriteten av illa vårdade och illa klädda svenska kvinnor, det vill säga ett mycket högt procenttal av halva svenska folket, icke nedlägger någon tid och möda på sin person? Saken är blott att de nedlägga en illa beräknad möda, och därför också en alldeles förspilld tid. Jag begär icke att de skola syssla mera med sin person, endast att de skola använda därtill avsedd tid och kraft rätt.

Det sägs också: Det är hopplöst att börja att sköta sin person, ty skötsel tarvar mera skötsel, och framför allt att man aldrig upphör. Genom att börja förbinder man sig att inte sluta!

Ett dåraktigt tal! Konsekvensen fordrar då att man varnar för att börja med det numera såvitt jag vet ganska allmänt spridda bruket av tandborste, "ty har man väl en gång börjat, tycker man sig inte kunna sluta"! Än sen, då!

Det är inte alls fråga om att sluta! Tvärtom!

*

Det är den stundande vintern som gjort hela hithörande ämne aktuellt för var och en av oss. Ty näst vår dåliga smak är det hårda klimatet som vi satts att leva vår yttre skönhets största fiende.

Låt oss förenkla problemställningen så mycket som möjligt och i korta ord giva vad jag för min del är övertygad om är gåtans enda rätta lösning:

Vi svenskor skola använda rikligt med fett i vår toalett!

Någon konstigare kosmetik behöva vi icke, och tillämpas det nyss sagda på rätt sätt torde problemet för de flestas vidkommande vara

någorlunda löst. Vi äro en blond ras, och blondiner hava nu en gång torr hud, ödeläggande torr, vilket inte hindrar att den kan skina nog så blank både på näsan och annorstädes när de bliva för trötta.

Med hud menar jag inte endast den lilla bråkdelen av vårt skinn som skyler ansiktets muskler. Vi ha hud över hela kroppen, och vi må väl av att sköta den. Samma regler som gälla för ansiktet, gälla för kroppen, endast i fråga om den praktiska tillämpningen blir det av ekonomiska skäl någon nödvändig skillnad. Sak samma med håret. Det är gott och väl att tvätta håret i soda och andra förstörelsemedel som göra det luftigt och trevligt att se på, så länge något finnes kvar att förstöra, men visst är att endast ett konsekvent bruk av fett bibehåller håret i god kondition, vilket dock är den första förutsättningen för varaktig skönhet. Allt det där begriper man inte när man är mycket ung och roar sig med att göra alla upptänkliga misstag, mestadels vilseledd av de otroligt okunniga rådgivare på området som alltid och allestädes stå till buds.

Utom fett finns ett rationellt skönhetsmedel: massagen! De två hänga ihop, man kan icke nyttja endera, och det är deras tillämpning i toaletten jag skulle vilja göra lika obligatorisk som tandborsten, nota bene när det gäller kvinnor.

Man skall icke väcka för mycken ond blod. Alltså vill jag här icke ingå på frågan om

En skönhet från galanteriets tidsålder.

vatten och tvål i ansiktet. Vilja kvinnor behandla sitt ansikte som ett skurgolv, kan nog ingen hindra dem ifrån det. Men en sak vill jag ha sagt: antingen man använder tvål eller ej vid proceduren, skall man aldrig tvätta sitt ansikte utan att därefter gnida in det med fett, och detta fett skall på ett särskilt sätt arbetas in i huden, medelst handgrepp som det blir för långt att i dag ingå på, men vilka omfatta hela ansiktet och ske från mitten och utåt. Utför man denna mycket lätta massage i fem minuter blir ansiktet rent, även utan föregående tvättning, ty den i vatten urkrämda bomull, med vilken man avgnider fettets uppsuger både detta och andra främmande ämnen.

Ansiktsbehandlingar med ånga och rackartyg, hade jag sånär sagt, tror jag för min del endast äro av ondo. Däremot ger sakkunnig massage med faradisk hand, s. k. elek-

trisk massage fullkomligt förbluffande resultat, och metoden kan icke innebära någon risk. Såvitt jag vet utföres den i Stockholm endast på Institut de Beauté på Birgerjarlgatan 32, och det kan ju vara skäl att gå dit, om inte annat så för att få lära sig det därvid använda handlaget, som man sedan själv kan kopiera vid den dagliga toaletten. Till elektrisk massage fordras av tekniska skäl annan person, den är alltså utesluten vid den dagliga toaletten.

Men man kan komma långt med konsekvens och självhjälpl. Har man väl lärt sig att använda fett kommer man icke att överge bruket. En sak är dock av vikt: att aldrig gå till vila utan att först ha befriat huden från alla främmande ämnen och tillfört den det lilla tillskott av fett som ett för hårt klimat under dagen berövat den!

Lämpligt fett är en vilkensomhelst absolut neutral creme, som icke innehåller något skoj. Personligen känner jag endast ovannämnda instituts Derma cerat, som åtminstone för ett par år sedan var ett idealiskt fett, men ungefär samma fördelar har svenska farmacopéns lanolincreme, om man tillsätter den med tillräckligt mycket olivolja (från kryddbon) för att den skall bli mycket smidig. Det är nödvändigt att kosta på sig en timmes omrörning vid oljans inarbetande i cremen. En sats på 2 kr. räcker i många veckor!

Men det är icke nog att tillföra ansikte och hår fett. Badar man varmt, vilket väl de flesta svenskor göra en eller flera gånger i veckan, blir kroppen för torr. Värm olivolja och gnid in den ordentligt efter badet — gnid sedan av den med en handduk och gymnastisera i ett par minuter och sysselsätt er på annat sätt innan ni klär er — huden har då absorberat fett och man har intet som helst behag av proceduren, som exempelvis vid stark uttrötning kan vara förunderligt stärkande om man kan utföra den en kväll och offrar ett bomulls-lakan på efterföljande inpackning — alltså utan föregående avgnidning!

Till slut endast ett litet ord. Damer fråga ofta om det är farligt att använda puder. Svaret är att det är absolut ödeläggande att applicera puder på den "bara" huden, men att det icke är farligt om än icke nyttigt och onekligen bra klädsamt att ha ett minimum, men icke mera, puder över ett ansikte som förut avgnidits med fett, men endast så mycket som är kvar i vipan sedan den avskakats! Ty intet är så ledsamt och grovt att se på som ett för hårt pudrat ansikte!

Puder kan icke avlägsnas med tvål och vatten. Därtill måste en fettingnidning!

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00.

2 tr. HISS.

Riks Ö. 4 96.

ÄKTA

SPETSAR · MOTIV · KRAGAR

i Venice, Point, Valenciennes, Malines, Filet, Irlande, Knyppingar m. fl.

Cecilia Bååth-Holmbergs två sista böcker. Av Teresia Eurén.

DET ÄR SOM ATT BLÄDDRA I EN AVLI-
dens väns brev, när man läser posthuma arbeten av
en författare man värderat. Ett vemodigt igen-
kännande, en erinran om att detta nu är minnen,
någonting avslutat, och tacksamhet att man dock
äger detta, som tyckes en kärt trots alla eventu-
ella meningsskiljaktigheter.

Livet sammanförde mig tre gånger med Cecilia
Bååth-Holmberg, flyktigt men tillräckligt för ett
varaktigt intryck. Första gången stod hon i full
utveckling och verksamhetsiver, hon tycktes en
bild av hälsa och kraft (ehuru kanske redan då
kroppens styrka blott var ett återsken av sinnets)
och jag glömmar aldrig de starkt lysande ögonen,
den intensitet som talade ur hela hennes väsen.
Det var i Stockholm. Större delen av sin dag till-
bragte hon då på Kgl. Biblioteket under förstudier
till ett av sina personhistoriska arbeten. Men dess-
emellan, då vi träffades i en sluten familjekrets,
föreföll hon aldrig trött, utan ständigt redo till liv-
liga samtal om vad som intresserade henne — och
det var en hel del. — Andra gången hade sjuk-
domen redan präglat hennes yttre, men på ett vac-
kert sätt, förfinande, betonande det själiska — man
tänkte ej i första hand att hon såg sjuk och svag
ut, men väl att hennes själ var starkare än dess
hölje. Jag återsåg henne nu vid en offentlig
diskussion och igenkände henne ej omedelbart men
lade genast märke till detta ansikte för dess ut-
tryck av intelligens, så att säga aktivt, lyssnande.
Och jag tror att ett ständigt vaket mottagande
och bearbetande var någonting för henne karak-
täriskt, ett kraftigt reagerande vid alla livsin-
tryck. — Och sista gången. Ja, då hade hon nyss
fyllt sextio år. Men jag märkte ingen avmatning.
Lika intensivt verksam tycktes hon, ehuru hon nu
lämnat sin befattning som ledarinna av den kvinn-
liga avdelningen vid Tärna folkhögskola i Väst-
manland. Jag tänkte mig henne under minst ett
decennium framåt ännu flitigt arbetande med tan-
ke och penna. Och nu — är det slut. Så tillvida
att inga nya litterära alster av hennes hand äro att
vänta.

Så mycket mer uppmärksamhet bör därför fästas
vid de sista böcker med vilka hon ville gagna den
svenska allmänheten, kanske främst de svenska
kvinnorna. Det är dels en ny upplaga av hennes
levnadsteckningar över Schiller, dels en serie bil-
der från Öland, "Drottningens ö".*

Boken om Schiller — det vill säga dess första
upplaga — fick sin yttre anledning i hundraårs-
dagen av hans död, men innerst är den ett uttryck
för den kärlek om vilken författarinnan i sitt företal
säger att den är "den enda källan till ett sant
förstående av en människas strävan och arbete".
Det vore för övrigt frestande att komma med en
liten axplockning av citat redan ur denna intro-
duktion. Men då ett företal är gjort för att lä-
sas, så vill jag ej i min mån lägga hyende under
oseden att överhoppa det. Jag kan dock ej under-
låta att instämma i dess slutord, som uttrycka för-
fattarinnans önskan att hennes framställning av
Schillers personlighet måtte locka till förnyat stu-
dium av hans skrifter. Hur många känna nu för
tiden något så när ingående till hans verk — hur
många ens av dem som vid hans nämnande rycka
på axlarna och säga att han är för abstrakt och
följaktligen tråkig? — Fru Holmberg trodde att
det var skoldamm som fördunklat hans bild. Kan-
ske det. Inte alla ha i skolan fått sin förståelse
för djupad genom en genialisk framställning sådan
som till exempel Anna Lindhagens, en lärarinna
som torde leva i minnet hos många årgångar Stock-

holmsflickor, eller före henne fröken Rothliebs.
Den förras undervisning bidrog helt visst att för
mig göra bekantskapen med Schiller mera givande
i påtagliga och klara lärdomar. Det intryck jag
redan förut på egen hand skaffat mig skulle kun-
na karaktäriseras genom första versraden i den för-
sta dikt av Schiller jag råkade läsa: "Frisch
atmet des Morgens lebendiger Hauch". Den fläk-
ten går för mig än i dag genom hans verk. Och
en liknande känsla tycks ha besjälut fru Holm-
berg inför hans minne.

Någon analys av Schillers diktning har den
svenska levnadsteckningen icke avsett att lämna.
Det är konturerna av hans liv och utveckling för-
fattaren velat ge för att härigenom väcka intres-
se för hans skapelser. Genom en i korthet orien-
terande inledning ställes Schiller mot bakgrunden
av sin tid med dess förutsättningar i Tysklands
historia. Så får man göra bekantskap med det
mindre fosterlandet, Württemberg, föräldrarna, fö-
delseorten, det lilla idylliska Marbach; därefter
följa — med livets egen formgivning, som förf.
säger, och under tillvaratagande av den åskådligt
ett rikt illustrationsmaterial, särskilt då intressanta
porträtt, kan skänka — alla viktigare tilldragelser
i Schillers levnad alltifrån barndomen och dess
grundläggande intryck; vistelsen vid militärakade-
mien med dess drill, utmynnande i "förnedrings-
tiden" som härpiskbeprydd bataljonsfältskär (eller
vad namn man nu skall ge hans syssla) med stark
känning av en lillputdespots nycker; de vaknande
diktarinstitkterna, deras våldsamma explosion med
påföljd av hertiglig onåd, den dramatiska flykten
till "utlandet", en för sin tid ny författares skif-
tande upplevelser, romantiska episoder, erotiska och
andra, betydelsefulla vänskapsförbindelser, särskilt
med Körner och längre fram Goethe, den akade-
miska verksamheten, framgången, upphöjelsen, det
lyckliga äktenskapet och familjelivet — kort sagt
allt som medhans under detta på sitt sätt karga
och dock sällsynt innehållsrika jordeliv, omfattan-
de icke mer än fyrtiofem år.

När man ser på den långa raden av Schillers
samlade verk: dikter, dramer, historiska och filo-
sofiska uppsatser m. m. måste man förundra sig
över huru mycket han trots sjukdom och andra
hinder medhunnit rent kvantitativt. Den som in-
trängt i denna litterära produktion vet vad den gi-
vit världen och ännu alltjämt kan giva. En sådan
hänvisning härför som fru Holmbergs bok innebär
förtjänar ett tacksamt erkännande. Även för dem
som ha tillgång till tyska källor saknar hennes
framställning ingalunda intresse, och för den vida
läsekrets som ej har det är den helt enkelt ovär-
derlig såsom den enda i sitt slag på svenska. Med

Iduns program 1921

är ökat textinnehåll,
förstärkt redaktion,
större aktualitet,
artistisk utstyrel.

Prenumerera

ofördröjligen!

osparad möda har hon samlat material, sovrat och
bearbetat. Att hennes uppfattning bär färg av hen-
nes egen personlighet är självklart, och att den på
vissa punkter mött opposition var ingen hemlighet
för henne. Särskilt gäller detta parallellen mellan
Schiller och Goethe, där man funnit henne partisk
mot den senare. Hon avvisade denna anmärkning,
på det hela taget nog med rätta, ehuru det ej kan
nekas att den som tror sig i någon mån förstå
det väsentliga hos Goethe måste stötas av sådana
uttalanden som det följande med anledning av
hans hållning vid underrättelsen om Schillers död
och av hans vägran att se den döde: "Detta var
Goethes sätt att möta sorgen — han sökte om
möjligt att undvika den, att utestänga den." —
Man skulle ju kunna uppfatta saken så att Goethes
skönhetsfromma och stolta natur fruktade ett
oskönt sammanbrott inför smärtan vid den dubbla
spänningen att lida i andras närvaro, att han där-
för sökte ensamheten med sin sorg, tills han blev
herre över den. En sådan dikt som "Bei Betrachtung
von Schillers Schädel" talar ej om ett fegt
utestängande av sorgen, utan om dess djupa ge-
nomlidande.

Fru Holmbergs framställning av Schiller är, så-
som redan sagts, buren av stark sympati och tack-
sam beundran; blind är denna dock ej, man mär-
ker en sanningskär strävan att ge bilden sådan den
är utan förskönande retuschering. Men Schillers
levnad är i sig själv av den art att man kan läsa
boken som en underhållande roman, och man kan
därutöver utvinna någonting högre.

Den personhistoriska framställningen var sär-
skilt kär för Cecilia Bååth-Holmberg. Så har ock-
så hennes Ölandsbok delvis tagit denna form, och
inmot hälften av det hela är i själva verket en
ram kring vår drottningens imponerande och älskliga
gestalt. Man behöver ej vara servil för att förstå
den entusiasm som dikterat författarinnans skild-
ring och kommit henne att så kärleksfullt samla
allt till buds stående material för att ge så fullgilla
intryck, en så fullständig livsbild som möjligt.

"Bilder och stämningar" är bokens undertitel.
Författarinnan fransäger sig alla anspråk på en ut-
tömmande bygdeskildring. Men detta hindrar ej
att den ståtliga volymen är mycket lärrik och in-
nehåller betagande natursyner, varav mycket även
återgivits i bild, ty denna liksom Schillerboken är
rikt illustrerad.

Första avdelningen: "Kring ödeborgen" ger in-
blickar i öns historia och gör läsaren bekant med
såväl den öländska landskapskaraktären som en del
lokala märkesmän. Den andra ägnas som sagt
Drottning Victoria och hennes härliga Solliden.
Den tredje heter: "Från Grankullaviken till sol-
mälarens by." Beundrare av Per Ekströms konst
skola säkert med intresse taga del av vad här sä-
ges och berättas om honom av hans förtröfne
väns, A. U. Bååths syster, och de som ej känna
solmälaren få här tillfälle att i någon mån avhjälpa
denna brist i sin bildning. För övrigt innehålla
dessa sista 130 sidor mycket annat än det som
står i samband med solmälarens person och hans
tavlor. Även här få vi göra små utflykter i hi-
storien och mångsidigt lära känna ön och de vill-
kor den bjuder sina bebyggare.

Det är en vacker bok, och när man läst den till
slut och betraktat dess många naturbilder, kan man
säga med förf. att man på avstånd sett en häg-
ring av "den mångmila, vindstrukna, havomflutna
kalkstensklippan", att man "sett luften dallra över
dess hedar", och "förnummit doften från dess
bleka blommor, lyssnat till vägsvallet från sund
och Östersjö" och åtminstone läppjat ur "den fyll-
da skönhetspokal som den minnesomsusade ön nu
som fordom har att bjuda."

* Cecilia Bååth-Holmberg: Schiller, en levnadsteckning, pris häft. kr. 18, och Från Drottningens ö, bilder och stämningar, pris kr. 24: 50. Lindblads förlag, Uppsala.

KÖP NYTTIGA ! 500 st. broderade Schweizer-Blusar SILKES-KOFTOR Engelska Hellyllekoftor
JULKLAPPAR ! halvfärdiga, av vit opal, särdeles eleganta, som kostat 15 kr. bortslumpas till **4.90 pr styck** Lila Mullvad **39.50** Blått vinfärg **18.50** Vitt-Beige Gult **18.50** Gråblått Grått-Lila

Alfr. Jakobsons Eftr., Storgatan 21, STOCKHOLM.

MINA LEVNADSMINNEN. Av Helena Nyblom.

(Forts.)

HAN BÖRJADE HÖRA ILLA, OCH man sade, att han inte längre spelade rent. Lyckligtvis har jag blott hört honom i hans glansdagar, och då representerade han fullkomligheten. Om jag skulle tänka mig musiken personifierad, då skulle det vara i hans gestalt. Hans ton var bred, stor och skönt klingande, och han hade denna "bel canto", varmed blott de bästa sångare äro begåvade. Han förstod alla mänskliga känslor och alla mänskliga passioner, men han förstod också att behärska dem, och detta förklarar det sublima i hans spel, som aldrig blev vilt och konvulsiviskt, utan som mitt i de mest stormiga situationer alltid var behärskat. Hans tolkning av Tartinis "Teufelstriller" är kanske det bästa jag någonsin hört. Med sublim ro började han det grandiosa temat. Man hade känslan av att intet skulle kunna störa eller rubba detta lugn. Men plötsligt smyger drillen sig in, så lömsk, så hemsk och hotande, att jag blev kall av fasa, och beständigt slingrar den sig om huvudmotivet, som olyckan och frestelserna omkring en människosjäl, till dess den lägger sig, tillintetgjord av ståndaktigheten hos det allvarliga temat.

Jag vet ingen konstnär som haft förmågan att tolka de starkaste passioner och på samma gång den mest förklarade harmoni såsom Joachim. Därför förstår man också, att, utom den gamla italienska musiken, var Beethoven, Bach och Brahms vad han helst spelade.

Bredvid dessa två konstnärer, Joachim och Vilhelmina Neruda, förefalla alla andra man har hört mer eller mindre bristfälliga. Varken Wilhelmij med sin sällsynt stora och sköna ton eller Tuas graciösa violinspel kan på minsta sätt komma upp mot dem.

Längre fram i tiden har jag i Uppsala hört spanjoren Sarasate och belgiern Ysaye. Sarasate var en liten man med brinnande svarta ögon och stort, vågigt hår (som, sista gången jag hörde honom, hade blivit

vitt.) Han hade ingen stor, men en utomordentligt skön ton. Man hörde varken sträng eller stråke — bara tonen, som om den flög i luften. Han spelade all spansk musik, varav han själv hade komponerat en del, med en tjuuning som blott en spanjor kan göra det. Däremot begrep han inte alls de stora germanska klassikerna, vilka han återgav kallt och ledamt.

Ysaye kom till Uppsala som en ganska ung man, åtföljd av sin bror som ackompanjör. Även han var mästare på instrumentet och hade, som de belgiska violinspelarna, en särskild charm i tonen och ett varmt, romantiskt temperament. Han var en av de mest populära av alla de stora virtuoser som besökte oss.

Långt efter Uppsalatiden har jag i Stockholm hört Kreisler, vilken violinist kan räknas bland de allra största. Han förenar det fullkomliga herradömet över instrumentet med en klassisk bredd och den allvarligaste respekt för de stora kompositionerna och är

dessutom i besittning av ett manligt, eldigt temperament och ett sällsynt sinne för rytm, som verkar mycket elektriserande.

Av sångerskor gästade Christina Nilsson Uppsala en sommar, då jag inte var hemma, varför jag icke kan yttra mig om henne. Däremot hörde jag Trebelli ett par gånger. Hon var en utmärkt konstnärinna. Jenny Lind lär ha yttrat om henne, att hon var den enda då levande sångerska, som kunde sjunga. Hennes röst var en ovanligt djup kontraalt. Då hon andra gången besökte Uppsala, hade hon fått ganska mycket manér och missbrukade väl mycket sina djupa toner, som hade en nästan manlig klang. Dessutom var hennes musikaliska smak ej den äldste.

Bland pianovirtuoser må först nämnas Rubinstein, som hade något gigantiskt över sig. Det fanns 800 nummer på hans repertoar, med andra ord, han spelade allt, och allt utantill. Någon som hade varit med honom på middag, en dag han skulle spela på kvällen, omtalade, att han efter middagen hade legat på en soffa och rökt cigarr. Då hade han

bett att få se programmet för sin aftonkonsert. Han ögnade igenom det och stannade ett ögonblick vid ett av numren. "Låt mig se", sade han, "hur är det detta börjar?" Och efter en liten paus: "Ja, så där! nu minns jag."

Rubinstein var ju icke blott virtuos men en stor musiker, utan vilket all virtuoskonst blir tämligen tom. Han hade så helt genomträngt och förstått kompositionens karaktär, och han spelade ungefär allt lika bra. Dock var hans särtecken nog isynnerhet kraft och passion, så att han i Beethovens väldigaste kompositioner, i Chopins polonaiser och ballader kunde få flygeln att klinga som en hel orkester. Jag kan inte neka, att hans kraft ibland kunde ha något brutalt. Visserligen kunde han t. ex. spela något litet stycke av Haydn eller Mozart så fint och enkelt man kunde önska, men det var som om det dock fattades honom innerlighet, den egenskap som är en av de mest sällsynta av alla, både i

Scener ur filmerna "Elisabet" och "Carolina Rediviva". Elisabet är utarbetad efter ett skådespel av Karl Staaff.

Idun är familjetidningen.

Litterär. Aktuell. Vacker.

Underhållande.

Prenumerera nu!

konsten och livet. Man minnes honom som en enastående gigantisk företeelse.

En kväll efter en konsert, sade han till en av sina åhörare: "I kväll har jag tappat så många toner under flygeln, att man av dem skulle kunna göra en hel konsert." Å andra sidan fordrade han mycket av sig själv. Till en dam i sin bekantskapskrets yttrade han angående arbetet med instrumentet: "Om jag en dag inte har övat mig, då hör jag det själv. Har jag två dar inte övat mig, då skall ni höra det, men har jag tre dar varit från pianot, ja, då hör publiken det!"

Efter en av hans konserter i Uppsala hade Josephson ställt till en fest för honom. Men han var i dåligt humör och mycket onådig. Vinet behagade honom inte, och han gav order om en annan sort, som han var van att dricka. Efter bordet ville fru Olena Rabenius gärna sjunga för honom, och hon valde "Der Asra", vilken romans särskilt passade henne. Rubinstein ackompanjerade henne. Hon sjöng den, som alltid mycket vackert, men då hon slutat, reste Rubinstein sig med ett trött, halvt förargat uttryck och sade med vresig röst: "Traurige Lieder!" Det var allt hon fick till tack.

Rubinsteins bok "Die Musik" är föga känd i Sverige. Vid läsningen av den ser man, vilket musikaliskt snille han var, och hur väl och klart han kunde uttrycka sina åsikter.

Carreno har många gånger besökt Uppsala. Hon var och är ännu, då jag nedskriver detta, virtuosen par préférence. Hon tumlade flygeln som en ryttare sin springare. Intet är för henne omöjligt, ja, inte ens svårt. I de mest rasande tempi hör man varje ton. Hon kan få flygeln att viska och storma. Men helst hör man henne, när hon inte spelar allvarlig och djup musik, ty den begriper hon inte.

Av främmande pianister jag hört har ingen gripit mig så starkt som ryssen Sapelnikow. Han besökte Uppsala i sällskap med fru Popper-Menter, som åtnjöt stor ryktbarhet. Hennes utmärkta virtuospel gjorde intet intryck på mig. Däremot kan jag icke glömma, hur den unge Sapelnikow utförde Mendelsohns D-moll variationer. Under hans händer och med hans tolkning fingo de ett allvar och en storhet, så att man förstod dem som ett utslag av allt det bästa hos kompositören. Jag har senare ej hört Sapelnikow nämnas. Det är ju tyvärr ofta fallet, att de mest poetiska begåvningarna försvinna och undanträngas av de mera glansfulla virtuosererna, vars överlägsna färdighet lättare förstås

och starkare applåderas av den stora publiken. Och har en konstnär först fått ett klingande namn, så kan han snart sagt göra vad som helst och ändå vara säker på bifall. Det är inte för intet man har uppfunnit ordstävets: "aber! sade Goethe."

För att inte trötta läsaren med skildringen av flera utländska konstnärer, vill jag vända tillbaka till det enskilda musiklivet i Uppsala.

Bland de familjer, där musik idkades med mycken kärlek och framgång, var doktor Robert Schultz' en. Han var född till musiker men hade av någon obekant anledning blivit läkare. Hans hjärta tillhörde dock helt och hållet musiken, och själv var han en duktig pianist. Isynnerhet hade han stor lätthet att spela direkt från bladet de svåraste saker. Jag minns en vinterdag, då han besökte oss i Geijers gård, där vi ju den tiden bodde. Jag hade fått Foronis uvertyr, satt fyrhändigt, vilken låg på pianot. Robert Schultz hade aldrig sett den förr, men ville genast höra hur len lät. Han slog sig ned vid pianot i sin stora skinnpäls och fick mig att spela basen. Själv spelade han diskanten i ett rivande tempo och hade inte den minsta svårighet att utföra den upprepade figuren, som egentligen är en violinfigur och som ligger ganska kinkigt för piano. Man fick, när han spelade, genast ett riktigt totalintryck av kompositionen. Hemma hos sig själv hade han samlat ett sångsällskap, där vi utförde alla möjliga körkompositioner, från Händel och Cherubini till Brahms och Söderman. Sällskapet hade goda röster, och Robert Schultz var en både sträng och elektriserande musikchef. Flera saker gingo sålunda riktigt bra. Särskilt kommer jag ihåg några körer av Brahms till olika tyska kärleksvisor med fyrhändigt ackompanjement. Pianot sköttes av Robert Schultz och hans syster fru Tholander, som glänsande spelade de härliga valserna (hela kompositionen är nämligen skriven i valstakt): "Es ist ein eitles Wagen zu fallen in das Liebesmeer..."

För många musiker ex professo blir musiken ibland en plåga. De få alltför mycket därav och vila gärna ut vid kortspel eller annat prosaiskt tidsfördriv. För Robert Schultz var musiken högtidsstunderna, de lyckligaste timmarna på dagen, då han kunde glömma alla doktorsplikter, och därför kom han alltid till musiken med ungdomlig friskhet och entusiasmen och gjorde våra musiksamkväm till fest för alla oss, som deltog. Dessutom var han en ovanligt älskvärd person, som blott behövde visa sig för att få alla ansikten att lysa upp. Han var av medellängd, hade vågigt ljust hår, mycket ljusbruna, nästan gula ögon, rätt tjocka läppar och en djup grop i hakan. Därtill hade han en mjuk och melodisk talröst, log och skrattade gärna, och gjorde på det hela taget ett ljust intryck. Många glada och innehållsrika timmar tillbragte vi i hans hem. Lika mycket som Robert Schultz älskade musik, lika litet sinne hade han för poesi. Han brukade säga, att det var bedrägeri, när man köpte en bok, att raderna ej nådde ut till kanterna (t. ex. i en diktsamling), vilket föranledde mig att en gång till hans födelsedag skriva en dikt till honom med så långa rader, att hela papperet var täckt.

Ibland hände det, att jag fick sjunga duetter offentligt med Olena Rabenius. Jag hade en mycket djup alt och sjöng alltid andra stämman. En gång använde till och med Hedenblad mig vid en stor konsert, där jag skulle sjunga ett par takter i Griegs "Foran Sydens Kloster". Det hela tog knappast ett par minuter, men jag känner ännu den kalla fasa, som grep mig, då jag hörde pukornas dova rullningar bakom min rygg och visste, att min insats nalkades. Dessa få ögonblick lärde mig förstå allt vad människor ha att utstå, när de beträda estraden, med det månghövdade monster framför sig, som heter publik.

Längre fram i tiden gjorde vi musik i hemmet, då vi bodde i Geijerska gården, varom jag senare skall tala.

Alla mina lyckligaste ögonblick under Uppsalatiden äro förknippade med musik, och för övrigt tycker jag, att livet på det hela skulle vara bra jämmerligt och outhärdligt, om vi inte hade musiken att taga vår tillflykt till. Runeberg har uttryckt detta så sant, då han skrev:

"Är det sorgligt, ila, ila
bort till högre världar då."

(Forts.)

KVÄLLAR PÅ PARKETT.

SACHA GUITRYS "FÄSNINGEN FALLER" utfyller för närvarande Intima teaterns program och repriserna har slagit ganska väl ut. Hr Sjöstöms poliskommissarie är till det yttre så sympatisk man kan fordra och spelet har kultur över sig, men han saknar denna franska bonhomie som rollen kräver och som hans företrädare så angenämt kunde lägga i dagen. Fru Appelberg har fått det kinkiga värvet att efterträda frkn Borgström som här hade en av sina bästa uppgifter som comedienne. Men hon är en mångsidig skådespelerska, det har hon visat för, och här räcker hennes talang också till. Vissa moment i framställningen ges alldeles förträffligt.

Vid Kgl teaterns andra symfonikonsert, som var överraskande talrikt besökt, spelade Jean Sibelius' femte symfoni. Det var första gången den gavs för svnsk publik och den verkade också som presentationen av en främling, vilken man har svårt att komma nära. Där fanns intagande lyriska stämningar bredvid hårdheter, som man led av medan de pågingo och tacksamt glömde när de voro förbi. Ett är i varje fall visst: Sibelius har den rakryggades kraft att alltid vara sig själv — man får tycka om honom eller låta bli, på sin konstnärliga övertygelse prutar han ej. Efter Sibelius kom Griegs orkesterdikt "Bergliot", med fru Gerda Lun-

deqvist-Dahlström, som recitatis, och som slutnummer följde ett sollandskap i toner — Hugo Alfvéns tredje symfoni, vars melodikaskader och jublande rytmer framkallade applådstormar.

Applådsalvorna avlossades också flitigt i Auditorium, då O. D.-konserten med anledning av Hugo Alfvéns 10-årsjubileum som director musices ägde rum. Det var den stora O. D.-kören som gick i elden och de klassiska studentsångerna som exekverades, plus några nyheter, också de av intresse. Homogen och mäktig röstklang och en samsjungning utan vank och lyte. Det låg vår i luften trots vintermörkret utanför.

Man gick häromkvällen till Vasateaterns premiär av det norska lustspelet "Kärlekens fars" av Olof Bull och Helge Krag i föhoppning på ett par muntra timmar. Norrmännen bruka nämligen också kunna skriva lustspel. Men fröjden blev minimal. Historien om kompositören Tomas Weber och hans intagande lilla fru från prästgården, "där det stod geranier i fönstren", var ganska förvirrande. Makarna tyckte i grund och botten mycket om varandra, fast Weber hade fått för sig att deras idyll hämmade hans konstnärsskap. Så blev det missförstånd genom tillskyndelse av en orm och en stork i paradiset — storken var en seminarielära-

rinna som ville ha kompositören för sin egen räkning, medan ormen, som lade sig ut för frun, skrev dikter i den pekoralistiska stilen, ett lyte, som tycks vidlåda alla skaller på scenen. Detta skulle nu utformas till en kärlekens fars, men det blev mera ett spex fast utan spexets uppsluppenhet. Ett par komiska effekter livade upp fjolleriet, men deras verkan fördunstade hastigt och så vidtog tomheten igen. Av Weber hade författaren gjort en idiot, som sprang i diagonal och cirkel över scenen genom alla akterna, medan lilla frun var söt och lättböjd som en garnända. Hon återgavs smålustigt och kattungemjukt av fru Tollie Zellman, som för resten räddade pjäsen från fall. Herr Baude arbetade redligen som Weber, men vändades tydligen under rollens börda. Fru Norée spelade den kärlekssjuka och resoluta seminarielärarinnan alldeles förträffligt, och hr Riego var poeten — lika ansträngd i sin poesi som i sin komik.

När ridån sjönk för sista gången undrade man vad man egentligen varit med om. Ibland föreföll vansinnet som en travestering av något Ibsenskt eller Strindbergskt äktenskapsdrama. Eller det liknade en av dessa moderna tavlor, som göra sig bäst då de hållas upp och ner.

ARIEL.

JORDEN RUNT PÅ 80 — MINUTER!

EN BLIXTTURNÉ GENOM DET ELEGANTA MODETS VÄRLD.

Den är nästan kunglig, denna "manteau de cour" i guldbrokad med rosaränder och med krage och bård av sälskinn.

Paris i november.

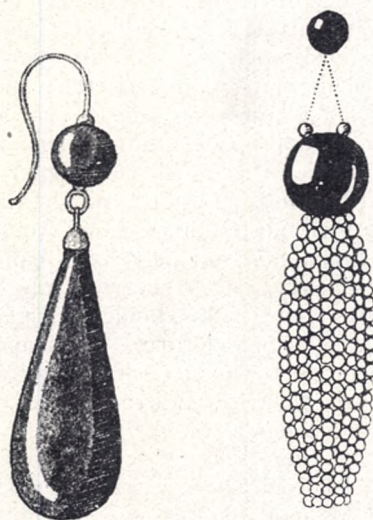
ATT SE EN MANNEKÄNGUPPVISNING hösten 1920 är att fara som Jules Verne jorden runt — fast på 80 minuter och utan att röra sig ur sin bekväma fåtölj. Medan jag läppjar på min *thé citron*, ser jag nya okända länder skymta förbi och försvinna, fantastiska gestalter och exotiska dräkter fladdra förbi, jag snappar upp lustiga eller graciösa modetricks, som uppfinningsrika kvinnohjärnor hittat på alltifrån Vänskapsöarna till Stambul.

Är det inte en stolt, spansk senorita, den svartögda damen i mantiljen av guldbrokad och den höga tortyrkammen i de mörka lockarna, kommer

icke där en dotter av Söderhavsoarna i apskinnsfransar och yviga strutsfjädrar, följd av en käck liten moskovit i sobelbrämrad musjikblus och päls-toque? Och visst har Turkiet hitsänt denna orientaliska skönhet, vars pärlbroderade slöja faller ned över de smäktande ögonen och hålles fast vid hals och handleder av tjocka pärlband? Indiens maharadjor ha lånat ut sina turbaner, smyckade med pärlor, smaragder, rubiner och krysopraser, Kinas höga mandariner ha bestått den fantastiskt mönstrade guldbrokaden i aftonklänningar och kappor, ädla romerska matronor och längesedan avdöda egyptiska prinsessor ha testamenterat dessa örhängen i guld, silver eller järn, formade som medalj, lyra, amfora eller fartygsstäv från en tid, då man firade Roms sjösegrar över karthagerna eller Nilens fruktbara vårflöde. Japans söta geishor ha skänkt de antika sidenbroderierna till koketta "porte-trésors" för börser och pudervippan, gulhyade träsnidare från Mittens rike ha skurit de grinande gubbansikten och bistra rovfågels-huvud, som bilda låset i luxuösa väskor av plymer, påfågelsfjädrar och kolibri. Och säkert ha Orientens odalisker och bajaderer burit dessa glittrande pärlsnören och skimrande slöjor, då de dansade för sin herre sultanen: långa pärlband i kaskader kring

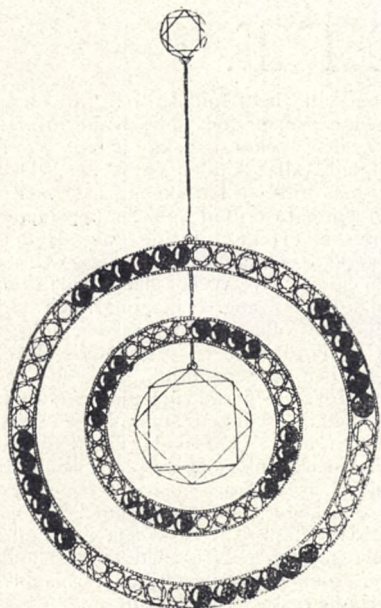

Två militäriska promenaddräkter med tränser, knappar och kokarder. Dräkten till vänster i blått med grått lammsskinn, den andra i senapsgul med persian.

Ni kan göra detta örhänge i emalj i den nyans, som klär er bäst. Infattningen är i gammalt guld.

Två jetpärlor och en mängd små miniatyrkoraller bilda detta örhänge.

Två ringar av briljanter och safirer, monterade på platina, hänga på en platinatråd och hålla den stora briljanten mitt i örhänget.

den vita halsen, pärlband för att hålla samman den vita "hovmanteln" över axlarna, svarta pärlband för att förena några smaragdgröna fjädrar i håret med den stora gröna solfjädern, smala bårder av jetpärlor för att kanta ett svart sidenskynke, svept några gånger kring en smidig kvinnokropp. Men slutligen är det Hennes Majestät Parisiskan själv, som funnit på denna *robe chemise*, som så ofta blir till en *robe sans chemise*! Ty när ens aftontoalett bara består av några meter paljetterad tyll, huvudsakligen draperad kring höfterna, krympa dessouserna förklarligt nog ihop till ett minimum. För att få det lilla, som blir kvar, att hålla sig på sin plats har en fiffig Parisskräddare hittat på en liten gördel, upptill försedd med ett par resårband, i vilka man hakar fast en tunn guldkedja, som får ersätta linnets axelband och knappast syns under klänningens pärlsnören! Så naken som i höst har den eleganta damen knappast varit sedan första kejsardömets dagar, då man vid en middag fick titta under bordet för att se vad ens dam hade på sig.

Men "en voiture!" Mitt privata tåg susar vidare och åter skymta nya besynnerliga typer. Den (Forts sid. 855.)

Till vänster en empiregrön sammetsklänning, draperad på vänster sida under en svart kamelia. Baktill är klänningen av spetstyg i samma färg, vilket faller bluslikt ned över höfterna och bildar släp. Den andra toaletten är i vinröd brokad, överdragen med tyll, broderad med jetpärlor. Släpet slutar i en jättepärla av jet.

RELIGIÖST LIV OCH RELIGIÖS LITTERATUR.

AV LEKTOR MARIE LOUISE GAGNER.

ATT I SÅ GOTT SOM HELA EUROPA — och Amerika med för resten — ett uppvaknande religiöst intresse, och vad mer är, en verklig religiös längtan gör sig gällande är ju rent oförtydligt. Den psykologiska bakgrunden gav oss väl Elin Wägner i sin artikel i förra veckans Idun-nummer med det pregnanta ordet, att själva övermättet av kval och blygsel över vad som hänt gör det omöjligt att vidare resignera eller "rädda sig" in i pessimismen. "Under förhållandenas tryck sprängs den yttre verklighetens ram, och kontakt sökes med den metafysiska världen."

Men just därför att bland dessa skaror, som nu söka sig in på de religiösa vägarna, finnas många, som ej så mycket på grund av hunger och törst efter rättfärdigheten som av en isande skräck — och ensamhetskänsla drivas dit, händer det lätt, att huvudintresset samlar sig kring sådana religiösa samfund, vilka därigenom att de lägga stor vikt vid *yttre* bevis om översinnliga ting — själens tillvaro, ett evigt liv m. m. — *tro sig* göra den metafysiska världen jämförelsevis lättillgänglig. Även i vårt land ha på senare tider uppstått rörelser, som intensivt syssla med allehanda ockulta krafter. Den som haft tillfälle att bevittna, dels hur fanatism, okunnighet och naivitet i detta sammanhang fira triumfer, dels vilken skada sådant sysslande kan åstadkomma särskilt i fråga om unga människor med ömtåligt nervsystem, känner sig mycket litet tilltalade av detta slags "religiös renässans."

Men bland dessa rörelserns anhängare finnas utan tvivel även djupt religiösa personer, vilka allra helst skulle vilja återvända till den enkla, oförfalskade kristendomen, men som leva i den tron, att denna utgör ett en gång för alla passerat utvecklingsstadium — att bibelns "kärna och stjärna", Kristus, ställd i ljuset av en ärlig, förutsättningslös, verkligt vetenskaplig forskning, visat sig vara — om man nu ens kan tro, att han levat och verkat i den anda de heliga urkunderna förtälja —

en människa som vi andra, visserligen starkare och ädlare, men ingalunda det enastående i universium, som gör, att en värld i honom kan se Guds son, frälsaren.

Till alla dessa skulle jag vilja anbefalla utom en liten broschyr av prof. Lyder Brun, *Jesus i ljuset av historisk forskning*, som jag haft tillfälle omnämna vid ett annat tillfälle, två mindre arbeten, båda översättningar från tyskan, som just nu kommit ut på Kristliga studentrörelsens förlag: *Vem var Jesus?* av den kände föreläsaren Johannes Müller samt *Jesus* av Fr. Rittelmeyer. Alla de ord jag skulle vilja använda för att framhålla det rent av överväldigande intryck de båda arbetena ge av på en gång obrottslig ärlighet, intellektuell klarhet och om odelbar gripenhet inför Kristusgestalten, synas mig tomma och fattiga. En god föreställning om innehållet i dem ger ett uttalande av kyrkoherden Källander i förordet till Rittelmeyers bok, vilken, säger han, bättre givit honom mer och hjälpt honom till rätta än någon annan teologisk Jesus-framställning. "Utan dogmatiska förutsättningar", yttrar han, "och ut ifrån förhållanden uppbygger författaren Jesusbilden, så att den strålar av gudomlig mänsklighet och mänsklig gudomlighet. Jesu gudom blir en andlig, psykologisk, etisk verklighet, hur det sedan må förhålla sig med det metafysiska problemet, som de gamle sökte lösa med hjälp av antika begrepp, sådana som substans, natur o. d."

Men i den ny-teologiska litteratur, som Svenska Kyrkans diakonistyrelses och Kristliga studentrörelsens förlag skänkt oss, gives det också en hel del andra arbeten, som genom sitt djup och sin friskhet äro ägnade att i hög grad hjälpa moderna människor inför religiösa problem. Bland dessa intager H. E. Fosdicks *Bönen, Studier och tankar*, ett av de främsta rummen. Det är en underbar bok, och man är Elin Silén tacksam för den förträffliga översättningen.

Samma ämne behandlar docenten Fredr.

Heiler i *Bönens hemlighet*, ett litet häfte på 25 sidor. Författaren har såsom bekant lämnat den katolska kyrkan och övergått till protestantismen. Den framställning han i sitt arbete *Katolicismen* ger av denna religionsforms väsen och egenart är utomordentligt intressant. Och den djupa förståelse och förnythet, som präglar alla författarens uttalanden såväl om romersk-katolsk som protestantisk religiositet — särskilt intressant är hans framställning av modernismen inom katolska kyrkan — låta skymta en djup och rik religiös författarpersonlighet. — En bok med närbesläktat innehåll är professor Hj. Holmquists högst aktuella *Påveödmets historia 1800—1920*.

Det *herdabrev* biskop Einar Billing låtit utgå till Västerås stifts präster är av den art, att det bör kunna påräkna intresse hos vida kretsar av vårt folk. Sedan han givit en framställning av sin uppfattning av modern teologi, lämnar han en översikt av det kyrkliga läget i denna stund. Nyktert och illusionslöst ser han på situationen med alla dess vanskligheter, men därför att han ser religiöst på förhållandena, kan han vara optimist. En annan översikt av nuvarande religiösa förhållanden i vårt land ger professor Gustaf Aulén i *Den kristna tron och det kyrkliga nutidsläget*.

En del skriftserier på Diakonistyrelsens förlag som erbjuda mycket av intresse, äro de föredrag vid Diakonistyrelsens kvinnokongress och kyrkliga möte detta år, som nu utkommit i tryck: *Kvinnan och hemmet, Kvinnan och samhället, Kvinnan och kyrkan, Samtal om kyrkan samt Evangeliet och kyrkan*. Starkast intryck göra kanske de vittnesbörd om Kristus, som framkommo i föredragen: *Varför vi behöva Kristus? i Evangeliet och kyrkan*.

Även från det Lindbladiska förlaget i Uppsala ha en del värdefulla arbeten på det religiösa området utgått. Till jul utsänder förlaget bl. a. en intressant volym, *Mystiker*, av

SPALTEN OM BÖCKERNA.

ÅTER EN FÄGELBOK AV BENGT BERG, denna gång om "Hägrar och Storkar", och som de föregående i praktupplaga med ett stort antal förträffliga bilder, tagna av författaren, vars förmåga att med kameran komma fåglarna nära och fixera dem så att säga i deras vardagsliv uteslutande är den speciella fågelläroverkens och fågelvännens.

Skåne är hägerns och storkens landskap. Bengt Berg har många vackra ord om landsdelen i fråga, dess slott, byar och åsar, om gårdarna på slätten, där de sista av den forna stora storkstammen ännu hålla fast vid sina reden; vidare om den hemlighetsfulla hägern inne i skogssnåren och om hans enastående skicklighet att i vattenbrynet hugga fisken med sitt långa ljusterhårda näbb.

Författarens stil är som alltid i dessa djurskildringar humoristiskt berättande eller ömsint förklarande, och han står fortfarande som en varm förespråkare hos människan för dessa luftens vingade invånare.

"Inga andra varelser äga som fåglarna", säger han, "förmågan att bygga samman med människan, att frivilligt giva sig under hennes hägn och sprida denna glädje genom sin blotta närvaro som en stare vid sin holk, en svala vid en fönstersmyg eller en stork på en takås."

Det kan vara lämpligt att i detta sammanhang påpeka en annan mycket förtjänstfull djurbok, nämligen "Hur djuren tala", av *William J. Long* (Hugo Gebers förlag). Longs djurskildringar ha sedan länge utgjort en kär läsning för svensk publik, enkannerligen ungdomen, och det nu föreliggande arbetet kan göra anspråk på en ej mindre livlig uppmärksamhet. Här har tagits upp till behandling frågan om djurens och i samband därmed även människans undermedvetna förmågor, tankeöverföring och liknande fenomen. Det är

Storkbo. Illustrationsprov ur Bengt Bergs "Hägrar och storkar".

intressanta upptäckter han gör i djurens psyke, och mer än en gång slår det läsaren, vilka hemlighetsfulla föreningsband det finnes mellan människovärlden och djurvärlden.

Det är betecknande hur det nordsvenska småstadsuniversitetet än romantiserats och omgivits med ett rosenkimmer, som av Gluntarnes skald bl. a., och än förhånats och nedgjorts som en härd för småsinne, humbug och lärdomssnobberi av exempelvis August Strindberg i hans "Från Fjärdingen och Svartbäcken", andra 80-talister att förtiga.

Men medan generation efter generation av kunskapssökande svensk ungdom forskat, drömt, diskuterat och sjungit sig igenom det gamla lärdomssätet vid Fyris' å, upplevat sitt livs klang- och jubelstunder eller kämpat med tvivel och missmod under Odinslunds susande trädskronor och medan rikets två största städer sökt decentralisera bildningsarbetet medels egna högskolor, ha Uppsala och dess studentskaror vuxit trots allt, som denna ungdom med dess skepsis, kritik och pessimism låtit undfalla sig av besk opposition.

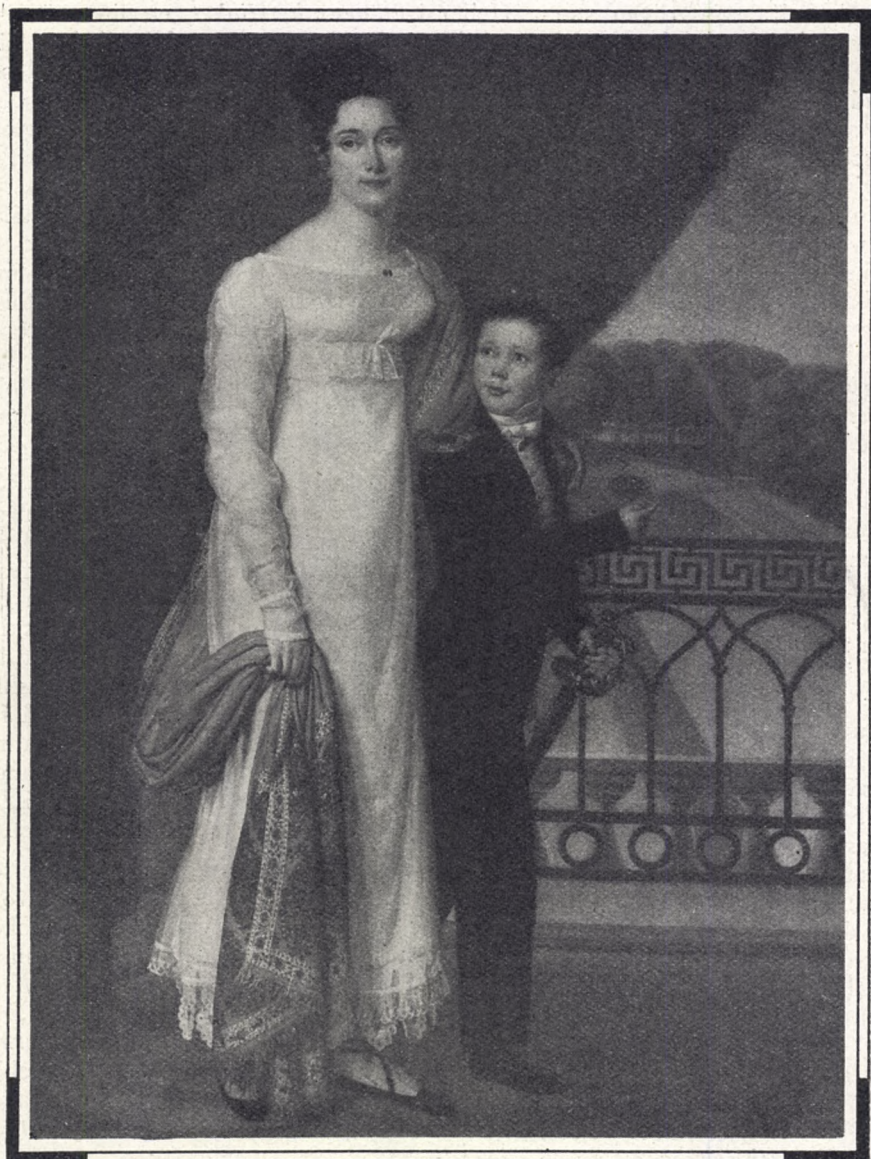
I dagarna har utkommit en bok, som åter riktar tankarna på det uppsaliensiska studentlivet, nämligen "Imperfektum" av *Ragnar Josephson*, den redan som skald och konsthistoriker fördelaktigt kände författaren.

De som känna Uppsala veta att Imperfektum är en gammal klassisk tråkåk nere vid ån, vars små kamrar under decenniernas lopp varit lika många studiehärdar och där ännu i dag flitens lampor brinna och diskussionernas tankegymnastik övas.

Det är några av sina minnen därifrån författaren givit form i sin bok. De äro indelade i ett antal korta kapitel, fina skarpa croquiser, som

(Forts. sid. 856.)

RYSKA SKÖNHETER

Josefine Friderichs med sin son. Målning av Riesner.

Furstinnan Marie-Pauline-Louise av Hohenzollern—Hechingen. Målning av Braun.

Furstinnorna Gagarine. Målning av Borovikovskiy.

Julie Alexandrovna Tatichteheff. Målning av Gérard.

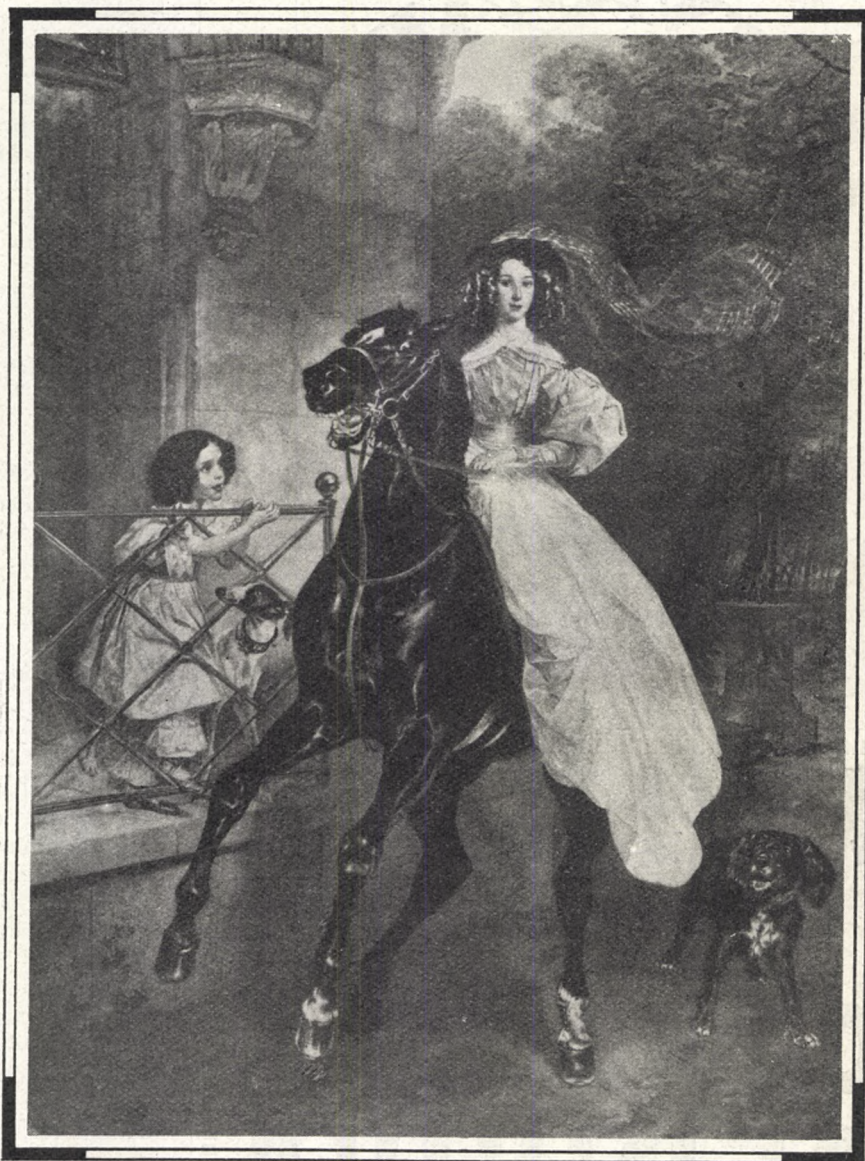
DET ÄR INTE UTAN ETT VISST VEMOD MAN BE-traktar de ryska skönheter från 17—1800-talet, vi här presentera för våra läsare såsom serien n:o II i "Ett ryskt skönhetsgalleri". De konstverk, varå deras drag — ja, man får väl i detta sammanhang knappt säga "förevigats" — torde åtminstone delvis ha förstörts under bolsjevismen. Och själva den förfina skönhet, de representera, syns en numera vara något så avlägset — en lyxblomma, som skulle varit dömd att förfrysas, nu när drivhusets väggar rivits ner.

Vi skola här ge några personalia — litet glimtar ur en tid som gått. Grevinnan Katarina Vassiliewna Litta ansågs av sin samtid vara en ovanlig skönhet. Tidens krönika förmäler också, att hennes omoröse onkel, furst Potemkin, som var förälskad i henne och hennes två systrar, längst brann för henne — — — Emellertid måste hennes karaktär icke ha varit lika framstående som hennes skönhet, ity att M:me Vigée-Lebrun, som målat hennes porträtt, ömtalar "att grevinnan tycker bäst om att utan snörliv insvept i en pälskappa ligga på en soffa". För resten var hon gift två gånger.

FRÅN SVUNNEN TID.

Grevinnan Katarina Vassilievna Litta. Målning av Vigée-Lebrun.

Grevinnan Julie Paulovna Samoiloff. Målning av Ch. Brulloff.

Furstinnan Endoxie Ivanovna Golitzyne. Målning av Rubern.

Furstinnan Jeanette (Anna) Ivanovna Lopoukhine. Akvarell av Ch. Brulloff.

Ett annat slags kvinna var furstinnan Gagarine, som efter ett långt och lyckligt äktenskap med en from make de sista åren av sitt liv bar nunnedräkt.

Josefina Friderichs var först gift med en godsägare. Han var emellertid inte så rik som hon trott, och detta jämte en del andra sorgliga ting omtalte hon på en bal för storfurst Constantin Pavlovitch. Följden därav blev ett andra (morganatiskt) äktenskap med storfursten och den son, med vilken hon här avbildas.

Grevinnan Samoiloff hade ett ganska äventyrligt liv och var gift tre gånger. Det här reproducerade porträttet är känt under namn "amazonen" och ingenting angiver den sköna okända, om icke konstnären satt namnet Samoiloff på hundhalsbandet.

Julie Alexandrovna Tatichtheff var en ovanlig skönhet. Hon var, också hon, gift ett par gånger, och hennes äktenskap karakteriserades av Boulgakoff bl. a. med ord som dessa: "Då hon ruinerat sin man överger hon honom." "M:me Tatichtheff med sina kärleksaffärer, ehuru gammal nu, hoppas jag, att hon måtte stadga sig."

GÅHNS TVALAR

**FÖRSTKLASSIGA
GULDMEDALJ STOCKHOLM 1897**

Ivan Hedqvists första film
för säsongen!

CAROLINA REDIVIVA

(Studenternas dotter).

Uppsalafilm i fem akter.

Officin: **Svensk Filmindustri.**

Regi: **Ivan Hedqvist.**

I huvudrollerna:

Renée Björling, Richard Lund, Ivan Hedqvist, Hilda Borgström.

Premiär på Röda Kvarn.

En film från den eviga ungdomens stad!

C. Dymling. Författaren ger här en framställning av skilda tiders mest representativa mystiker, och just det att han fullföljt undersökningen till våra dagar — har tagit med sådana män som Maeterlinck, Tayone och R. W. Trine — ger ju arbetet ett särskilt värde. — En biografi från samma förlag, som väl förtjänar att nämnas i detta sammanhang, då den livsgärning, som skildras, bottnar i en brinnande Guds hängivenhet, är *Fångarnas vän*. Evy Fågelberg har här skildrat Alatilda Wrede och hennes verk. Jag torde längre fram komma tillbaka till teckningen av denna underbara kvinna.

*

Hur det med fog kan påstås, att vår tid skulle vara så fattig på diktare på det andliga området, att intet vore att vänta för en blivande ny psalmbok, synes mig obegripligt. Sant är, att i det *Förslag till tillägg till den Svenska psalmboken av år 1819*, som utarbetats av den kommitté vars ordförande är ärkebiskop Söderblom några svagare psalmer kommit med. Men hur många, äkta pärlor gömmer ej detta förslag! Bland dem finnes det ej få, som redan förut i olika sängsamlingar mött svensk ungdom och som regelbundet sjungas vid sommarmöten o. d. För min del har jag mycket svårt att förstå, varför ej kyrkomötet, i det läge, vari psalmboksfrågan kommit, valde den utvägen att med bibehållande av den Wallinska psalmboken acceptera tilläggsidén. I stället för de svaga psalmer, som kommit med i det nuvarande tillägget, kunde ju andra ha influerat. En psalm, som man då särskilt tänker på, är Wexels härliga "Så vida kring jord som solen går" i ypperlig översättning av Oscar Mannström.

Även Gustaf Thorsells nya religiösa diktsamling *Hemkomsten* jävar omdömet om vår tids fattigdom på andliga skulder. Visserligen rymmer samlingen några svagare efterklangdikt, men den innehåller också många, som intaga och gripa genom sin enkelhet, äkthet och sitt djup. Läs t. ex. Kristus Consolator, Smidet Bön ur mörkret vilar samt den dagfriska vårdofande idyllen från reformationstiden, *Hemkomsten*. — I sista stund har också kommit mig tillhanda en religiös diktsamling av Olle Arbman, *Toner från Borgsjö dal*.

*

Det finns i vårt land en ny religiös-social rörelse, som för varje dag som går, vinner allt flera anhängare, särskilt bland tänkande och religiöst längtande ungdom. I *Förbundet för kristet samhällsliv* ha de funnit en medelpunkt, och målet, som uppställts, är intet mindre än att genom personlig insats medverka till ett svar i Jesu anda på psalmens fråga om Guds rike:

Skall det locka som en hägring
bortom livets fångselgaller?
Möta vi dess fröjd och fågring
först när tidens förlåt faller?
Eller skola mänskohänder
här i tro och bön det bygga?
Skall det famna alla länder,
alla riken överskygga?

Ordföranden i Förbundet för kristet samhällsliv är doktor Natanael Beskow och sekreterare pastor S. Thysell. — Förbundet har på Birkagårdens förlag utgivet en hel serie skrifter, belysande dess verksamhet. — Från detta förlag har också nyligen utsänts andra upplagan av Ebba Paulis *Eremiten*, denna lilla fina, ömma, underbart läkande och hjälpande bok, som, såsom kanske ingen annan är ägnad tilltala och gripa alla religiösa sökare, de må stå hur långt från kristendomen som helst.

Ingen gedigen bostättning utan

**DUN
TÄCKEN**

Högsta komfort.
Idealet för all säng-
beklädnad.

**J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.**

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

- **Steinway & Sons -**
**Lundholms
Pianomagasin**

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

LEVYS LAVENDELTVAL
kan icke överträffas
Tillverkare: **A.-B. ALBERT LEVY
MALMÖ**

*H. E. Ekströms
patenterade
jästmjöl
välkänt sedan 45 år
Örebro Kem. Tekn. Fabrik*

Gyllenhammar
Hafre-Gryn, Hafre-Mjöl, Hafre-Must
Mot Reumatism och Gikt!

OBS! Gyllenhammars pak, Hafremust för klana personer och barn.

**PARAMINT
PASTILLER**
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

SORG- DRÄKTER

samt därtill hörande
ekiperingsartiklar för

D A M E R,
H E R R A R
& B A R N

i största urval hos

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.

STOCKHOLM

74 DROTTNINGGATAN 74

NY ZAHNBOK

KVINNORNA I TANNÖ

Hör avgjort till de starkaste
av de livsskildringar förf.
givit oss, och det vill ej
säga litet.

*Teresia Eurén i tidn.
Uppsala.*

Ett ovanligt originellt, man
kan nästan säga djärvt upp-
slag.

Kristianstads Läns Tidn.

En gripande saga, berättad
i stilla, vemodiga tongångar,
vilkas efterklang länge stan-
nar i minnet.

Dagens Nyheter.

Ett mänskligt dokument av
äktaste och finaste slag.

Ester Nennes i Östg. Corr.
Häft. 8 kr., inb. 10:50, halv-
fr. band 16 kr.

Lindblads Förlag, Uppsala.

Vad skall jag läsa?

Först och främst **IDUN**, hemmets och
kvinnans tidning.

Varje nummer bjuder ett omväxlande och
intressant innehåll.

DRÖJ EJ ATT PRENUMERERA!

Jorden runt på 80 — mi- nuter.

(Forts. fr. sid. 850.)

här gången är det de sista årens hjältar, krigarna,
som släppt till stoff och modeller. Ett helt litet
garde marscherar fram i martialiska napoleonhat-
tar och tricorner med revärer, knappar och trän-
ser på de militäriskt råkskurna jackorna. En pro-
menaddräkt av höglå "dusapella" har hög cache-
nezkrage och bred bård av svart persian samt gan-
ser och knappar i svart, en annan tailleur av bu-
teljgrön "vellaine" är försedd med en bred väst,
som också bildar krage, av grått lammskinn och
för övrigt garnerad med lammskinnsuppslag på
ärmarna och gröna tränser. De kvinnliga skepna-
der som följa efter, svepta i vida burnuskappor
av grön sammet, broderad med strimmar av jet-
pärlor och försedd med chinchillakrage, av vitt
ylle med pälsverk eller helt enkelt i vanligt brunt
kamelhår föra tanken på oändliga bruna öknar,
där en karavan långsamt vaggas fram mot oasens
gröna palmträd...

Den flotta resdräkten, helt sydd i brunt läder,
— en snarlik har en bekant vacker skådespeler-
ska skaffat sig för en Amerikatripp — är tydligt
inspirerad av en flygarkostym, Egypten glimtar
fram i det gyllene ormarmbandet kring en välmå-
lad överarm, och i en balklädd skönhets hår, som
doftar starkt av den moderna Pompejaparfymen
sitter en frappant vit kam, som ni nog tror här-
stamma från något elefantgap i bortre Indien. Men
nej, det är bara en vit materia, illusoriskt lik det
ädlä elfenbenet, och nu mycket chic, antingen or-
neringen är äkta guld eller imiterade ädelstenar.
Tropikernas förnäma sköldpadda möter en alltsom
oftast i förädlad skick, inte bara i utsökt skulpte-
rade kammar utan som ovala askar i mitten på
en brokadridikyl. Inuti locket sitter en liten spe-
gel, för att ni då och då ska kunna se efter om
läpparna behöva litet mera rött och om pudervip-
pan skall fram... Ty här målar envar själv-
porträtt, men som inte alla människor ha konst-
närliga anlag, blir det ibland söta dockor, men
ibland skräckinjagande siouxfysionomier...

Men se, dessa ormskinnskor och ljusa silkes-
strumpor, skira som ungdomens drömmar, på de
minsta fötter och de vackraste ben i världen! Det

RING
GENAST

EDER
HANDLÄNDE!

Ett lyckat kafferep får man endast med
PYRAMIDENS RIKSKAFFE
Varför? Jo, därför att det är
Aromatiskt Välsmakande
Drygt

Konstnärliga möbler

i olika pretentioner

AKTIEBOLAGET

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

Uställningar: 24 Birgerjarlsgat. o. 32 Hornsgat.

STOCKHOLM

KONSTNÄRLIG
BELYSNINGS
ARMATUR

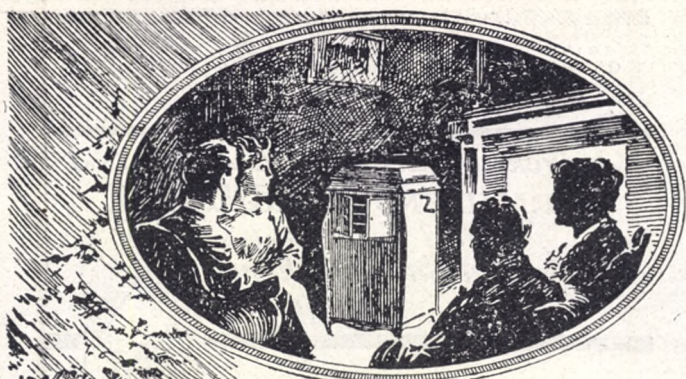
ALLMÄNNA SVENSKA ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET, VÄSTERÅS

Filialer: Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Jönköping, Sundsvall, Umeå o. Västerås.
(Bergslagsfilialen) Avdelningskontor: Östersund, Linköping och Halmstad.

GLÄD JEN
STÅR HÖGT I TAK
DÄR MAN DRICKER
THULE
CACAO

Verklig hemtrefnad

är beroende af många faktorer. En bland de viktigaste af dem är **musiken**, som närmar alla familjens medlemmar till hvarandra.

Med hjälp af en

GRAMMOPHON
eller en **GRAMOLA**

(Märke: "Husbondens röst")

kan Ni när som helst arrangera små konserter eller dansaftnar i Edert eget hem och låta alla Sveriges och utlandets förnämsta och populäraste artister passera revy. Våra nyutkomna, rikt illustrerade kataloger ge en åskådlig bild af det urval, som nu står till buds i alla prislagen och smakriktningar.

En idealisk julpresent.
Storartadt specialprogram för Julen!

SKANDINAVISKA
GRAMMOPHON AKTIEBOLAGET

R. T. 3698. OPERAHUSET A. T. 8803.

Tvätt och diskning

böra händerna väl ingnidas
med oxygenolfabrikens

Amarant- Cold-Cream

Bibehåller huden mjuk och smidig. Innehåller fettämnen, som upptagas av huden, vilka ämnen fullständigt saknas i s. k. fettfria cremer, som härvidlag äro utan någon verkan.

måste vara Paris! Resan är slut, och den modärne Phileas Fogg, som vinner icke ett vad men väl ett tidningshonorar, står snart mitt i människovirveln på Place de l'Opera, på väg mot sin trofasta skrivmaskin.

ELLEN RYDELIUS.

Birgittaskolan 10 år.

Elisabeth M. Glantzberg.

BIRGITTA-SKOLAN, Elisabeth M. Glantzberg, är en institution av dimensioner, ovanliga för ett kvinnligt företag i vårt land. Dess snabba utveckling efter praktiska linjer för tanken till kvinnoförretagsamhetens förlovade land, Amerika. Fröken Glantzberg har också där samlat mångårig erfarenhet som ledarinna av egen vävskola i Boston, vars mycket förnämna "Society of Arts and Crafts" fortfarande räknar henne som en av sina "mastercrafts men", och där hon senast i somras hade en mycket uppmärksam textiltutställning.

Att här redogöra för Birgitta-Skolans vittomfattande och gagnrika verksamhet torde vara onödigt, då skolan genom sin nu tioåriga konstnärliga och praktiska verksamhet hunnit bli känd och uppskattad i vida kretsar i vårt land.

Spalten om böckerna.

(Forts. fr. sid. 851.)

avslöja hjärnornas heta kamp inom de gamla träväggarna.

Som snabba stjärnskott på nattens himmel lysa deras reflexioner; det bollas med paradoxer, hypoteser, kvickheter om vetenskap och konst, man dyrkar och hädar, river ned och bygger upp, men genom allt sorl, allt bokdamm tränger en melodi — en lovsång till naturen och till känslans manifestationer, som gäller mera än alla intellektuella dåd.

Denna förlösande stämning länkas dock i bokens sista kapitel samman med forskningens mission, som har till syfte sanningsfinnandet, all vetenskaps främsta uppgift. Den unge Jakob ser i Imperfektums alltjämt brinnande kupor hur nya generationer unga tänkare sitta vid studielampor. "Det ädlaste bränsle närde den — unga människohjärtan, som åträdde sanningen. De skulle i all framtid frivilligt offra sig för att hålla den vid makt."

Så blir boken om Imperfektum en ung själs bekännelse — en bok om intelligensungdomens kamp för att hålla sig livets fiendliga makter från livet och om dess Bragelöfte att offra sig helt i idéernas tjänst. — Volymen, som utgått från Norstedts förlag, har en smakfull typografisk prägel.

Det har gått ett antal år sedan *Marika Stjernstedts* omtyckta namn förekom på någon ny skönlitterär bok. Krigsåren gävo henne annat att syssla med än att sitta vid skrivbordet och forma sannsagor om människor — men i år är hon med och hennes nya arbete utgöres av en diger volym med titeln "Världen och stjärnorna".

Den långa pausen synes ha berett fru Stjernstedts penna för en situationsrik och ingående skildring om ett respektabelt antal människöden och deras utvecklingsgång, representerade av familjerna Sankt Veit, Sommar och Oliv och dem närstående personligheter av större eller mindre betydelse. Såväl de själva som miljön — småstaden på slätten — äro givna med erkännansvärd trohet, det är levande gestalter, icke av större ursprunglighet eller bärare av nydanande idéer, men sanna som exponenter för sökandet efter helheten, harmonien, lyckomöjligheterna i denna tilltrasslade värld.

Alla tappa de i mer eller mindre grad spåret under vägen: Sankt Veits äktenskap med den fint

I Julstöket

finnes ingen bättre hjälp än

Röda Björn

Detta ypperliga metallputsmedel finnes dels i **pulver**, lämpligt för koppar och kökskärl, dels **flytande**, särskilt avsett för skyltar, beslag o. d.

A-B FÖREADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Föreläsningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kuangsg. 25.

NORDISKA MUSIKFÖRLAGET

STOCKHOLM
Regeringsgatan 35

GÖTEBORG M A L M Ö
S. Hamngat. 45 Adelgatan 1

Lämpliga julgåvor

åt musikvänner:

Musikalbumet
Fru Musica

Bd VI Kr. 6:50

Grieg-Album

Kr. 5:75

Tio Pianomästare

Kr. 5:50

Sjögren-Album

Kr. 8:—

Barnalbumet John Blund

Kr. 5:50

FRIMÄRKEN

— för samlare bäst och billigast! —

Prislista 48, pris 50 öre.

med suppl. pris 1 kr.

A.-B. HARRY WENNERBERG.

66 Drottninggatan Stockholm.

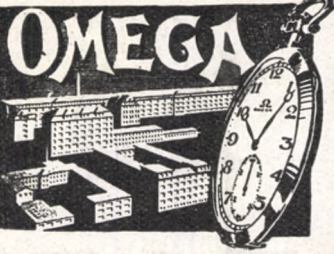
VARU-MÄRKE

MENTHOLATUM

INREGISTRERAT

Medel för utvärtes bruk. Kan begagnas vid många tillfällen. Ni gör en tjänst mot var och en, som Ni gör bekant med Mentholatum.

Pris i tuber kr. 1:25, i burkar 1:50, 2:75 och 5:00. Finnes å alla apotek. Gratisprov genast. Sändes även direkt fr. Generaldepöten för Mentholatum, Österbrogade 4, Köpenhamn Ö.

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

SVENSKA KYRKANS ÅRSBOK

1:a årgången 1921.

Utkommer i dagarna i bokhandeln. Kan ej undvaras av någon, som vill följa kyrkans kamp och gärning. Säljes endast i starkt klotband med guldtryck till kr. 6:— pr ex. Köpes i närmaste bokhandel.

Nytt!

Min Vildmark

av Hj. Westeson. Rikt illustrerad. Pris häft. 6.50. Inb. 8 kr.

Små Människobarn

av Elisabeth Hjelmqvist. Pris hft. 2.25.

Petrus Wasenius

En herde- och kulturbild av E. N. Söderberg. Pris hft. kr. 4.25.

Tillbaka till kyrkan!

av Hagb. Isberg. Pris hft. 60 öre.

I dag utkomna!

Diakonistypelsens Förlag

och ömt tecknade Veronika Sommar — en tju-sande gestalt, på vilken man i vart ögonblick väntar sig få se änglavingarna växa ut — är fyllt av slitningar på grund av hans självskhet och misstro och Veronika dör ifrån honom, när han kommit till insikt om var felet ligger. Sommar tynges nästan oavbrutet av sina ekonomiska bekymmer och familjen Oliv dukar under till följd av mannens fåfänga och spekulationslystnad.

Människors värld är ingen lätt värld och stjärnorna sitta för högt för att kunna nås. Men lika fullt går livet sin orubbliga gång, ger sår och skrämor, bannar och smeker, mjukar upp oss i sol och hårdnar oss i köld, och hur det är så få vi läxan i oss och börja längta mot stjärnorna och inbilla oss att en dag kunna finna vägen dit.

Så ungefär föreställer jag mig att författarinnan menat med sin klartänkta och mångenstädes fångslande bok, som utgör ett vackert tillskott till årets svenska prosakonst. Den är sund och den förenar ömhet med allvar — ett förstående hjärta klappar i den.

Ett praktverk bland andra, som utkommit till denna jul är historikern Max von Boehns "Rococo. Franskt samhällsliv och fransk kultur 1700—1789." (Lars Hökerbergs förlag). Mot den ståtliga yttre formen svarar ett innehåll lika instruktivt vägledande som lättläst och intressant. Författaren tyckes ha tagit exempel av tonen i Les Bureaux d'esprit, de vittra salongerna, som skildras i ett av kapitlen, att alltid vara underhållande vad han än skriver om. De olika stånden, hovlivet, levnadssättet, de andliga strömningarna, konsten, teatern, kläderna, ja även i fråga om de mera torra ämnena regering och förvaltning är han den fångslande skildraren, utan att därför lämna fakta ur sikte. Och varför skall en historiker prompt vara tung och svårtillgänglig. 1700-talets Frankrike, som så helt gick upp i rococons skimmer, grace och pikanteri innan tragikens natt av blod och skräck brutalt gjorde slut på herdespelet, är bäst betjänat av den lätta fjädern och den har Max von Boehn i detta arbete fört elegant och smidigt. De båda volymerna äro rikt och vackert illustrerade med reproduktioner efter målningar och stick av seklets i fråga bemärkta konstnärer.

Från Hugo Gebers förlag har börjat utgivas "Platons Skrifter" i svensk översättning av professor Claes Lindskog med en första del innehållande Sokrates försvarstal samt dialogerna Kriton, Faidon, Etyfron, Lakes, Karmides, Gästabudet och Faidros. Härmed inledes offentliggörandet av Platon på modern svenska. Översättaren säger i sitt förord till det mäktiga verket: "Ingen profanforskare som någonsin levat har utfört ett så varaktigt och så intensivt intryck på eftervärlden som Platon. Hans idelalism har blivit den fyrbåk, som lett mänsklighetens hopp och strävan framåt på dess väg. Och det är han som lagt grunden till det vetenskapernas rike, som överlever alla jordiska riken." Och dr Olof Rabenius yttrar med anledning av den nya Platonöversättningen: "Aldrig ha filosofi och poesi, tankedjup och åskådlighet, visdom och skönhet mötts i så stråland och samtidigt så hemlighetsfull förening som i Platons verk." Hela arbetet beräknas att omfatta fem delar och bli färdigt om cirka 2 år. I sista delen skall ingå en av översättaren författad essay över Platon.

Italien är tvivelsutan det land om vilket skrivits mest av konstforskare, historici, skaldar och rese-skildrare. Ämnet torde vara outtömligt som havet och sättet att betrakta det soliga skönhetsriket, att förstå det och karaktärisera det intygar den mänskliga känslans mångsidighet och det kritiska sinnets rastlösa värderingsiver.

Efter badet

verkar en väl utförd avrinning av kroppen med "4711" i högsta grad upplivande och stärkande. Den är icke bara en njutning för stunden utan verkar vid regelbundet upprepande i längden allt mer och mer vederkvickande och uppfriskande.

4711 Eau de Cologne

På Julklappslistan måste stå

ty en sådan present är både nyttig o. behaglig. En ask med 6 flaskor »4711» av originalmodellens kostar Kr. 22:80 och är vid ej alltför stort slöseri tillräckligt för helt år

Ni måste prova

"Rumford Jästpulver"!

Finnes ej bättre.

Generalagent för Sverige:
AKTIEBOLAGET HUGO ÖSTERBERG
STOCKHOLM Va.

Florndol-Pålen

är damernas favorittvål.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.

VISKAFORS

Trettioårig erfarenhet garanterar lämpligaste kvalitet och bästa utförande

Förebygg
 äderförkalkning och äldersdomskrämpor genom att dagligen använda Yoghurt-Dadelmarmelad. Tillverkningen kontrolleras av
 Med. Dr. ERNST LEVIN.
 Tillverkare
A.-B. Fruktindustri,
 Bjuf.

MUSTADS IRIS

Smörblandat margarin

Prova och jämför med mejerismör.

Hushållsboken

"E R K"
Pris 5 kr.

"S & C:o"
Pris 2 kr.

Finnes hos alla Bok- & Pappershandlare samt

FRANS SVANSTRÖM & C:o
STOCKHOLM

JULGÅVOR I SVENSK KRISTALL

DE SVENSKA
KRISTALLGLASBRUKENS
FÖRSÄLJNINGSMAGASIN
REGERINGSG 5 STUREPLAN

696

Ett nytt bidrag till kännedomen om Dantes och Tassos fädernesland är "Italien, En resedagbok" av Karl Scheffler, en tysk konsthistoriker. (P. A. Norstedt & Sönes förlag.)

Han synes beträda den italienska jorden med den fasta föresatsen att se dess konst och liv i vitögat och ej låta sig förledas av några sinnesdärmande intryck till förhastade omdömen. Han är german och han vill undersöka om den romanska anden verkligen är behövlig som idékälla för tyskt kulturliv i högre mening. Hur han genomför sin undersökning bleve här för långt att ingå på — vare det nog sagt att han, med all rättvis uppskattning av den italienska konstens storhet, vill emancipera sitt eget lands konstkultur därifrån.

Evad nu den initierade läsaren tar parti för eller emot undgår han ej att fångas av författarens alltigenom besjälade framställning. Han skriver ömsom som en diktare ömsom som en filosof och man känner personligheten bakom orden. Arbetet är vackert illustrerat.

En ny bok av *Kasimir Chledowski* "Siena, Madonnans stad", tillhör julens mera beaktansvärda litterära företeelser. Den tävlar framgångsrikt med författarens förut här angivna monografi över Ferrara och Neapel. Siena har en rik historia och Chledowski är en lika fantasifull som kunskapsrikt begåvad skildrare. Tidens madonna- och kvinnokult, som i Siena har en av sina heliga orter, är föremål för en fängslande framställning. Vidare belysas de olika sidorna av Sienas dagliga liv, dess fester, arbete, affärer och konsten därstädes, presenterad av namn sådana som Niccolo, Pissano, Simon Martini, Sodoma m. fl., skildras sakkunnigt och livligt. Ett rikt illustrationsmaterial smyckar arbetet, som utgör ett lika gediget som fängslande stycke kulturhistoria. (Hugo Gebers förlag.)

"Dalmålningar utlagda på rim" av E. A. Karlfeldt. Med träsnitt av *Jerk Werkmäster* har utgivits från Wahlström & Widstrands officin. Dessa dikter tillhöra som bekant något av det yppersta som finnes i svensk vitterhet, då det gäller humoristisk skaldekunst. Träsnittens upphovsman har också förstått dikternas innebörd, ty träsnitten ha fått versens naiva karaktär och festliga rytm.

Från samma förlag har börjat utkomma "Allmän Musikhistoria" av *Tobias Norlind*. De fyra redan tillgängliga häftena lova ett verk gagnande ej blott för fackmusikern utan även för musikamatören.

E. H-N.

Gustaf III:s romantiska vänskaps- historia.

En liten intervju om arkivforskning och romantik.

"GUSTAF III" — "EN AMORÖS VÄNSKAP" — — — äro dessa små antydningar om en boks innehåll inte nog för att locka skaror av läsare och kanske framför allt läsarinor? En av Iduns medarbetare lockade den i varje fall till författarinnan, fil. mag. fröken *Beth Hennings* för en liten intervju.

Det är på Universitetsbiblioteket i Uppsala, som fröken Hennings sökt fram och studerat de brev mellan den svenske konungen och hans franska väninna, vilka ligga till grund för den på Lars Hökerbergs förlag utkomna läckra volymen "Grevinnan d'Egmont och Gustaf III".

— Det är egendomligt, säger fröken H. på tal om arbetet, hur få av den stora bildade allmänheten, som känna till denna vänskapshistoria. Den tid, den hänför sig till, är osympatisk, det är sant, men intressant är den ändå — liksom varje tid och alla slags människor bli, när man väl tränger in i dem.

— Vad förhållandets art beträffar, så får man väl åtminstone om hennes känslor säga, att de voro i varje fall en mycket öm och svartsjuk vänskap. En fransk författarinna, som tidigare skrivit en rätt torr och ovederhäftig bok om förhållandet, antyder väl, att där gick en del "prat" om den lysande grevinnan, men själva hennes typ, sådan den framträder i breven, är, får man säga, av det korrekta slaget. Det kan förvåna en, att en kvinna som hon kunde hysa så ömma känslor för en så pass feminint lagd man som Gustaf III, men den tidens kvinnor hade ju en bra om man så får säga parfymrad smak med avseende på herrar. Och fanns det väl egentligen något äkta hos Gustaf utom regissörsbegåvningen, som visade sig både när han ställde till statsvälningar och uppförde teaterpjäser?

— Det var minsann, fortsätter fröken H., ingen lätt sak att gå genom grevinnans brev. Pikturen är

Musik i hemmet

ökar trevnaden och är lätt att erhalla genom att köpa en god Grammophon

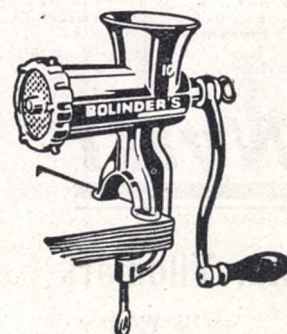
hos

AKTIEBOLAGET

NORDISKA MUSIKAFFÄREN

STOCKHOLM - GÖTEBORG

BOLINDER'S

KÖTTKVARNAR

Äro de erkänt finaste i marknaden. Tillverkas i två olika typer för malning av alla slags födoämnen.

BOLINDERS - STOCKHOLM

Dr. Scholl's "Fotknölsskyddare"

ger ögonblicklig lindring åt ömtåliga fotknölar och befriar dem från skons tryck. De återställa dessutom skon i dess ursprungliga form.

Dr. Scholl's "Tåspridare"

bidrager att borttaga fotknölar genom sin sinnrika konstruktion. Den är tillverkad av finaste paragummi.

Dessa artiklar äro två av Dr. Scholl's 43 fotvårdsspecialiteter. Om Ni icke kan erhålla dessa artiklar genom Eder skohandlare så vänd Eder direkt till oss.

Begär broschyren "Fötterna & deras vård" som sändes gratis.

THE SCHOLL MANUFACTURING Co
A v d. 1.
Stockholm 16.

En gammal fördom.

— Jo, lilla fröken. Jag vill ha en flaska riktigt fin eau de cologne, den bästa ni har — någon utländsk.

— Utländsk! Det är bara en gammal fördom, att utländsk eau de cologne är så särskilt bra. Nej, skall baron ha en verkligt fin eau de cologne, så ska vi ta en svensk, den här, var så god och känn...

— Ah—a—a härligt! Charmant! Vad heter den?

— E. d. C. — Hyllins E. d. C.!

Vid ansiktsmassage

använd

Syster Jeanna Thomsen's
Ansiktscrème
med citron

— i burkar à 1.50 och 2.50 —

Gör huden ren, mjuk och vit. Utmärkt mot rynkor.

Säljes i parti o. minut genom

GUSTAF ZADIG

Tel. 4100, 8185. MALMÖ.

Till 150-årsminnet

Beethovens

Brev

i urval översatta av Gunnar Norlén. Med inledning av Tobias Norlind. Pris 7.50.

J. A. LINDBLAOS FÖRLAG, UPPSALA.

besvärlig, och rättstavningen — nå, på den tiden var ju ingen så noga med den, och Gustav och grevinnan äro i det fallet lika goda eller rättare dåliga. Man stavade hur som helst, och punkt förekommer nästan aldrig, lika litet som stor bokstav. T. ex., när där i grevinnans brev står "sans", kan det mycket väl hända, att det skall läsas som "s'en", och inte sällsynta äro sådana verbformer som "nous aimont", som skulle ge en skolflicka hos oss en sträng bock i kanten!

— Vi vilja i detta samband blott tillägga, att den romantiska vänskapshistorien kommer att, såsom framgått av vår prenumerationsanmälan, i Idun behandlas i några intressanta artiklar av Oswald Kuylenstierna på grundval av hans egna studier.

E.

De bisampälsklädda köpa de billigaste böckerna.

En författarinna som bokförsäljerska.

FÖRFATTAREN, SOM SJÄLV SÄLJER SINA böcker till allmänheten, är kanske den framtidens typ för författare, som skall avlösa den nuvarande, vilken snart skall dö på grund av litteraturens misär. I varje fall såg man honom resp. henne i bokståndet på Rädda barnens bazar i fru Elin Wagners gestalt. — Vi mötte efter bazaren fru Wägner, som var matt av ansträngning och eldad av tanken på en stor framtid. "Det bleve bestämt det bästa, att författarna själva ställde sig i bokhandeln — på det viset kunde de ju också förtjäna något" — det var summan av tanken. De båda uppdragen kunde ju så mycket lättare förenas, som både skriftställer och bokhandelsexpedition är säsongarbete. — — —

Men allvarligt talat, hur var det att sälja sina egna böcker? — Tja, svarar den fördomsfria författarinna, somliga sade, när de fingo se min bok: "Elin Wägner? vem är det?" eller "är det hon, som skriver om Norrland?" och andra slogo med händerna, när jag anspråkslöst bjöd dem mitt verk: "Elin Wägner, nej tack!" — Så skulle ju författaren också själv skriva en dedikation, och då kunde t. ex. någon bestämma, att där skulle stå: "Till bokvännen X. X." — "och så tre rader till."

Marika Stjernstedt stod i det franska ståndet ett stycke därifrån, och somliga, som hörde, att det var hon, gingo dit och ställde sig att stirra på henne.

"Men vilka är det, som köpa böcker nu för tiden?" — det är ju en långt ifrån ointressant fråga. "Åh, det var alldeles inte bisampälsarna och skunkkrågarna, som köpte böcker", säger fru Wägner. "Om de stannade vid bokståndet, så var det för att med stor omsorg — i fråga om priset nämligen! — välja ut det allra billigaste, sådant där till en krona och 1:50. De som köpte böcker — och dyra böcker! — det var lärarinnor, kontorister, "självförsörjande" — kort sagt personer i enklare ekonomiska förhållanden. — Och ännu en sak lade jag märke till: hur tidningskritiken trots allt kan avliva en författare. En mycket bra och relativt billig bok av en utmärkt författare såldes knappt alls — därför att recensenterna kommit folk att tro, att den författaren är på något sätt tråkig."

E.

Detta nummer

av IDUN är som våra läsare finna betydligt utvidgat, och dess A-nummer ger bl. annat ett prov på omfånget av tidningen sådan den kommer att te sig nästa år.

Manuskript, som önskas returnerade torde alltid åtföljas av porto.

LÄMPLIGA JULGÅFVOR

SYBORD
SYSKRIN
SYKORGAR
SYETUIER
SYBEHÖR
PRESENTKORT

J. F. HOLTZ

H. M. DROTNINGENS HOFLEVERANTÖR

AUTOFRIGOR

ELEKTRISK KYLMASKIN

FÖR

HUSHÅLLET

o o

A. AGNAR HÆGER

DROTNINGGATAN 21 A - STOCKHOLM

gör skoputsningen till ett nöje

När Ni ämnar gå på biograf
bör Ni komma ihåg att

PALLADIUM

65 KUNGSGATAN 65

är

Sveriges största o. elegantaste biografteater

och att där alltid gives

goda och underhållande program.

Förutom Skandinavisk Filmcentrals svenska inspelningar, i vilka medverka artister sådana som Astri Torssell, Julia Håkansson, Tecla Åhlander, Hilda Castegren, Wanda Rothgardt, Maja Cas- sel, August Palme, Bror Olsson, Fredrik Hedlund, Oscar Johanson, Ernst Eklund, Axel Hultman, Uno Henning, Egil Eide, Oscar Stribolt, Carl Alstrup m. fl., få Ni där se ett urval av de förnämsta utländska filmproduktionerna, inspelade under regissörer såsom bl. a. David W. Griffith, Cecil B. De Mille, Thomas H. Ince m. fl.

OBS!

OBS!

Palladiumorkestern under direktör Otto Trobäcks ledning.

Föreställningar kl. 7—9 och 9—11 e. m.

H. K. Webster:

Familjen Corbett

Miljonärens giftermål med strejkleaderskan är entusiastiskt berömd i alla tidningar.

Claës von Rosen:

Det stora äventyret

Minnen från livet i fält.

Rikt illustr. 9: 50.

Unga flickor!

Ebba Trahna:

Anna Jernhielms friare

5: 75

som berättar mer om »Anna Jernhielm», fjolårets mest lästa flickroman. 4: 75.

Beth Hennings:

Grevinnan d'Egmont och Gustav III

En romantisk vänskap, med samtida brev och bilder.

Eugénie Beskow:

De som längta

6: 75

»En fin berättartalang, en värmande ny bekantskap», säger Vera von Kræmer.

Svend Fleuron:

Kattungarna

Också en familjehistoria.

7: 50.

»Står på höjden av hans konst»

säger Götteborgs Morgon-Post.

Cosmo Hamilton:

Hennes äktenskap

En societetsroman.

Ormen sade till kvinnan

Clara Tschudi:

Kejsarinnan Eugénie

Äventyrska — Kejsarinna. Hennes romantiska ungdom samt insats i salongernas och moder- nas värld! Rikt illustr. 10 kr

Kejsar Franz Josefo, hans hov av Dr: J. Schneider.

Ytterst intressanta memoarer. Unika bilder. 10 kr.

LARS HÖKERBERGS FÖRLAG

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 145. Vore tacksam för ett råd. Mitt hår blir allt kortare och kortare. Härstråna klyva sig ibland rätt högt upp och brytas liksom utav vid kamning. Finns något medel häremot undrar

M. P.

Håret är mycket beroende av kroppens välbefinnande. Kanske ni är klen och behöver ta in något stärkande, t. ex. järn i någon form? Under tiden tror jag att en behandling av håret med ägg skulle vara mycket välgörande. Vispa ett ägg med 28 gr. vatten riktigt grundligt och gnid in detta i själva hårbotten. Det är inte blott renande utan även stärkande för håret och hårrötterna, emedan äggulan innehåller naturlig näring för håret, järn och sva- vel, och vitan, som är mild alkalisk, bildar i förening med av- söndringen från fettkörtlarna ett renande lödler. Äggblandningen skall grundligt masseras in i hårbotten med en roterande rörelse, så att man känner skalpen röra sig nuder fingrarna. Massagen ut- föres dock varsamt. Efteråt sköl- jes håret med varmt vatten — ett par tre olika vatten — det sista något svalare. Håret torkas med varma handdukar och fläktas i luften. När det är riktigt torrt redas det ut och litet grand svavelpoma- da ingnides i själva hårbotten. Denna behandling företages i bör- jan ett par gånger i veckan se- dan så småningom blott en gång i månaden. När håret åter blivit normalt bör det borstas om aft- narna med en ej för hård borste.

N:r 146. 1) Fru skönhetsdoktor, är vänlig giv mig ett gott råd. Var- med skall jag tvätta mitt hår, så att det blir fylligt, mjukt och glän- sigt? Har ljusbrunt, torrt, stri- pigt hår som är klucket i toppar- na. Har dessutom mjäll i håret. Brukar en gång i månaden tvätta mitt hår. Ser till min stora leds- nad att håret efter varje tvätt- ning blir ljusare och ser gråak- tigt ut samt har benägenhet att bli mycket torrt. — 2) Undrar om det finns något utmärkt medel att fukta håret med, så att det håller sig krusigt länge.

Frågvis.

1) Se sv. på föregående fråga samt svar på fr. 107 i n:r 37. — 2) S. k. Lockvatten: 21 gr. stark gummilösning, 21 gr. glycerin, 21 gr. pottaska, 5 dcl. rosenvatten, 84 gr. Portugalextrakt. Upplös pott- askan i rosenvattnet, blanda gly- cerinen med extrakten, detta ska- kas grundligt och tillsättes sedan gummilösningen, åter grundlig skakning; blanda så alla ingredi- enserna väl och låt det hela stå i en vecka. Härmed fuktas håret innan det upplägges på skinnpa- piljotter.

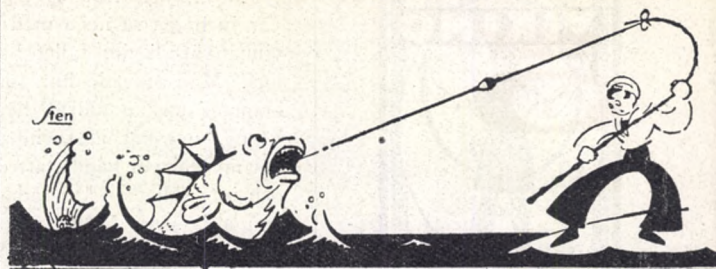
N:r 147. Hur skall man få ljust hår mörkblont med en skift- ning i guld?

20-åring.

Innan ni gör något för att ändra färgen på håret bör det vara grundligt såptvättat, så att allt fett avlägsnas, det skall även vara full- komligt torrt. — Ett ofarligt färg- medel, som ger en vacker röd- blond färg är en infusion av saff- ran i en svag sodalösning, var- med hela håret fuktas och borstas. Färgens djuphet beror på mæn- den av saffran. — Prova färgen först på avkammat hår. — Sedan håret är torrt efter färgningen in- borstas en vätska av lika delar citronsaft och vatten, vilket binder färgen.

N:r 148. Kära fru Skönhets- doktorn! Har under flera som- rar varit utsatt för bruna fläckar på överläppen. Hur jag fått dem är oförklarligt. Jag har försökt receptet med lanolin, vaselin och vätesuperoxid, men utan resultat.

PIX-pojken på äventyr.

PIX-pastillen är en vän i viken,
När du sillen metar eller siken.

”BATIK”

HANDMÅLADE SIDEN
I PRAKTFULLA FÄRG-
SAMMANSÄTTNINGAR

FÖR

LAMP SLÖJOR
BORDDUKAR
KUDDAR M. M.

Storlek 130×130 mm. Kr. 65:—
” 55×55 ” ” 19:50
” 55×90 ” ” 22:50

HERM. MEETHS
MODE- & SIDENHUS

DROTTNINGGATAN 63
STOCKHOLM

En av huvudorsakerna

till dödligheten bland spädbarn är otjänlig föda. Den bästa näringen i de 2—3 första månaderna är modersmjölken. Så snart denna av en eller annan orsak fattas eller är knapp, kan med fördel rekommenderas

NESTLÉ” BARNMJÖL

som ett förträffligt och erkänt ersättningsmedel, till vilket en var omtänksam moder kan taga sin tillflykt.

Använd

BANANER

som ersättning
för annan föda

The Banana Company A.-B.
Stockholm.

Arkitekt Isidor Hörlin

Utsällning av konstnärliga möbler
NORRLANDSGATAN 3 - STOCKHOLM

Rumsarkitektur och Ombyggnader
av våningar, inredningar, panelarbeten och
möbler i historiska stilar.

Ritningar och kostnadsförslag. Egna verkstäder.

5

böcker

från

**Dahlbergs
Förlag**

som göra

succès!

**ULLA
BJERNE** FÖRFÖRARE

**FRANK
HELLER** ANDARNA
OCH
FURUSTOLPE

**ARTUR
MÖLLER** SENT

**ANNIE
ÅKERHIEM** FLICKORNA
SUELL

**HUGO
ÖBERG** AV
BELLMANS
FOLK

NISSENS
äkt
**Bröst-
karameller**
mot
hosta o. heshet

ENDAST
17
KRONOR
kostar **IDUN** 1921

FRÄMST OCH
BILLIGAST
BLAND VECKOTIDNINGAR

PRENUMERERA
GENAST

Å NÄRMASTE
POSTKONTOR
BOKHANDEL
ELLER
DIREKT FRÅN

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM I

Nu såg jag i fr. 98 i n:r 32 att "Inga-lill" hade ett annat recept, som innehöll bland annat kvicksilver. Ville gärna försöka det om fru Skönhetsdoktorn ville vara så vänlig meddela det.

Ruth.

Nästan alla mera effektiva medel mot bruna fläckar och envisa fräknar innehålla kvicksilver och fås ej utan läkarepåskrift. Salvan med vätesuperoxid brukar hjälpa om man noga följer anvisningen. Vätesuperoxiden skall vara 10-%tig. Men för att skydda huden nästa sommar bör ni innan ni utsätter er för solen ingnida litet crème och pudra över. Pudret behöver inte vara synbart för att skydda mot solen. — I den händelse ni kan få en läkare att skriva på, utsätter jag här det omnämnda receptet: Kviksilveramklorid 5 gr., Basiskt vismutsalicylat 5 gr., Vitt vax 5 gr., Valrav 5 gr., Mandelolja 15 gr.

N:r 149. Har sedan många år ett djupt veck mellan ögonbrynen. Kan något göras däråt? — Till min sorg har jag sedan några månader fått rynkor på överläppen. Skall man massera från mitten utåt? Skall massagen vara svag eller kraftig?

37-åring.

Se sv. på fr. 137 i n:r 47 samt sv. på 135 i samma nummer. Massagen kan vara rätt kraftig över själva vecken men bör där ske roterande med långfingerspetsen. därefter med strykningar utåt och uppåt.

N:r 150. 1) Snälla fru Skönhetsdoktorn, giv mig ett recept mot fräknar. Fick ett med 10-%tig vätesuperoxid m. m., men det tycks ej hjälpa. — 2) Hur skall jag göra för att inte bli så röd i ansiktet? När jag anstränger mig blir jag fläckvis röd. — 3) Skulle gärna vilja veta hur man bäst skall massera ansiktet samt någon god crème, börjar redan bli slapp i ansiktet och insjunken.

Fru Else Mari.

1) Ett annat recept mot fräknar: 2 msk. citronsafte, 1 msk. borax, 1 tesk. glycerin, 2 msk. vatten. Härmed tvättas ansiktet 3 à 4 ggr om dagen med början tidigt på våren. — 2) Gymnastiska rörelser dagligen, så att blodcirkulationen blir jämnare. — 3) Se sv. på fr. 135 i n:r 47 samt sv. på fr. 116 i n:r 38 där ni ser hur massagen tillgår. Vidare rec. på citronhudcrème i sv. på fr. 134 i n:r 47.

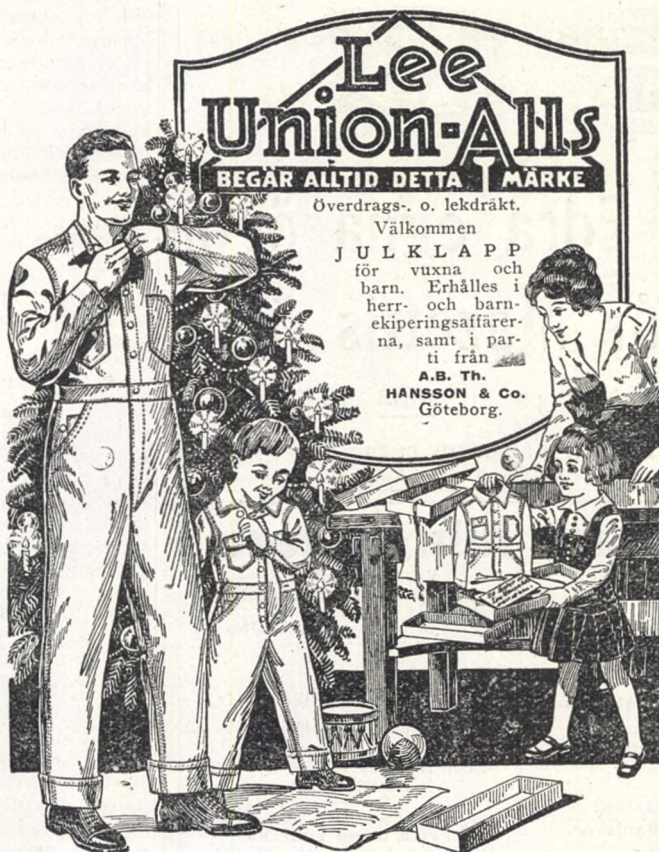
N:r 151. Vad skall jag göra med mina kinder, som äro grova och mycket röda, under det att huden på den övriga delen av ansiktet är vit och fin? Har haft detta sedan jag var 8 år, men har rodnaden mer och mer tilltagit. Hur skall jag göra för att huden må bli vit och fin även på kinderna frågar

18-åring.

Om rodnaden på kinderna kommer av frost ser ni behandlingen i sv. på fr. 124 i n:r 42. Men som jag misstänker att detta ej är orsaken råder jag er att vända er till en hudläkare. — Ansiktsmassage efter tvättning med varmt vatten är ju alltid välgörande.

N:r 152. Bästa fru Skönhetsdoktor! Jag har efter en faster ärvt ett par synnerligen vackra örhängen, som jag gärna ville använda. Kan Fru Skönhetsdoktorn upplysa mig om hur jag på bästa sätt skall få håll i öronen, vore jag mycket tacksam. "Undrande".

Ni kan ju låta ändra örhängena med skruvar, varmed alla moderna örhängen äro försedda. De sitta lika säkert om man skruvar fast dem ordentligt, och ni slipper de misspydande hälen.

Lee Union-Alls

BEGÄR ALLTID DETTA MÄRKE

Överdrags- o. lekdrakt.

Välkommen

JULKLAPP
för vuxna och
barn. Erhålles i
herr- och barn-
ekiperingsaffärer-
na, samt i par-
ti från
A.B. Th.
HANSSON & Co.
Göteborg.

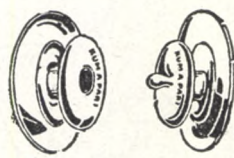
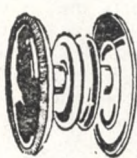

KUMAPART

UFF BUTTON
TRADE MARK REGISTERED

Knapp för mjuka manschetter.
Knäppes med en tryckning
Material: silver, pärlemor, emalj
Prislägen från 3:- till 20:- kr.

Aktiebolaget Th. Hanson & Co.,
Göteborg * Distributörer en gros

Vår julkatalog

"De bästa böckerna"

Med inledande förord av CARL G. LAURIN.

som utkommer i början
av December sändes på be-
gåran gratis och franco

MEDÉNS BOKHANDEL
Göteborg.

Post- och telegrafadress:
"MEDÉNS" Göteborg.

Bakom dödsrikets portar

kr. 0,60, "Himmel och Helvete" 4 kr. (457 sid.), "Gudomliga Försynen" 4 kr., "Uppenbarelseboken avslöjad" 16 kr., 3 band, tryckt på fint, träfritt papper, utom andra böcker, som ge ljus över evig-
hetens värld av
säl-
jas från
Nykyrkliga
Bokförlaget,
Kammarkareg. 50,
Stockholm eller genom
herrar Bokhandlare. Rekv.
å minst 10 kr. portofritt. Pre-
numerera på NYA KYRKANS
TIDNING! Utkommer från och med
jan. 1921 med två n:r i mån. Pris pr
år kr. 6. Begär katalog! Erhålles
gratis.

SWEDENBORG

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgi-
vande och mest stärkande
av alla moderna organiska
järnpreparat. Synnerligen
lättsmält föredrages det av
den ömtåligaste mage. Vid
blodbrist och svaghet av
största verkan. Dess ange-
näma smak gör att det med
lätthet tages av såväl barn
som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM**
STOCKHOLM
Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

Se med Edra egna ögon att Ni får Mazettis ögon

Ni är då säker på att alltid erhålla en
delikat, kraftig och hälsosam cacao.

Ytterligare julnyheter:

C. V. A. STRANDBERG:
— Talis Qualis —
Samlade vittterhetsarbeten.
Jubileumsupplaga, redigerad av
Ruben G-son Berg.
Tredje bandet.
Lyriska och dramatiska översättningar.
Pris häft. 18.—, klotb. 23.—.

TH. HEINR. MAIJER:
Maskiner och människor.
Sex noveller.
Bemynd. övers. av G. Elmqvist.
Pris 6.75.

C. E. FRITZES BOKFÖRLAGS AKTIEBOLAG

VILHÄLM NORDIN:
Samlade solskenssagor.
I urval.
Med illustrationer av *Aina Masolle*
Första bandet.
Pris kart. 10.—.

NYTT BIBLIOTEK FÖR BARN OCH UNGDOM:
68. En liten slottsfröken
av *Lena Tyack.* Bemynd. övers. fr.
engelskan av *El. Lillfjörin.*
Pris kart. 6.50.

HELENA HÖRLYCK:
Frida bland vildarna.
Bemyndigad övers. från danskan
av *Ebba Atterbom.*
Pris kart. 3.75.

KÖP ALLTID

Edert behov av Koks,
Antracit, Hushålls-
kol och Maskinpres-
sad brännstovv från

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT AKTIEBOLAG

som alltid levererar
högsta kvalitéer till
lägsta dagspriser i
poster om 1 hl. och
därutöver

Telefoner:
Namnanrop "Olaus Olssons"

Flickornas Julklapp 1920

SINGER
BARNSYMSKIN

ROLIG-INSTRUKTIV-LÄTTSKÖTT!

Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Nyhet:

Jumper-Garn

2-tr helyllegarn för stickning o. virk-
ning av Jumpers, Scarves etc.

Ett 40-tal moderna färger:

Bunt à 100 gr. Kr. 4:00
Docka à 10 gr. 0:40

Till landsorten mot post-
förskott + porto.

TVÄTT-PULVRET RENEN

Oskadligt för händer och kläder.
Populärt genom sin stora tvålhalt
och renhet.

N:r 153. Min lilla flicka fick
vid en tillfällig bortavaro från
hemmet ohyra i håret, och dessa
efterlämnade s. k. "gnetter". Jag
har försökt få bort dem med
sabaddillättika och grädde, som
jag smort på hårstråna och sedan
tvättat och borstat, men förgäves.
Det är alldeles omöjligt, och jag
är förtvivlad, ty det ser ju så
ovårdad ut. Ingen är tacksamma-
re för ett tillförlitligt råd än
Ung-mor.

Vet inget annat medel än upp-
repade tvättningar med sabaddill-
ättika samt daglig finkamning.

N:r 154. Finns någon möjlig-
het att förlänga sin hals? Under-
tecknads är ovanligt kort och lik-
som en förhöjning eller vad det
skall kallas vid halsroten baktill.
Har i många år dagligen tagit
gymnastik för öppet fönster —
Lingska rörelser — Kan möjligen
någon av dem — de vanliga
i en dagövning lämplig för
dam i medelåldern — på något
sätt orsaka "lytet" eller bidra
därtill? Önskar så harmonisk
form som möjligt. Glad och
tacksam för råd häri vore
Estet.

Inte kunna de gymnastiska rö-
relserna förorsaka utväxten på
halsen baktill. Kan den möjli-
gen bestå av fett? Tag i så fall
en tids massage på nacken och
för en förständig diet, d. v. s.
undvik sötsaker och annat gott,
som är fettbildande. Fortsätt för
all del er dagliga gymnastik och
gör den under djup andning för
öppet fönster eller i nyss vädrat
rum. Bland rörelserna skall ni
införa *huvudrullning*, 8 ggr åt
vardera hållet, därav blir halsen
smidig.

N:r 155. Giv mig ett råd mot
handsvett, som besvärar mig myc-
ket; även ett medel mot lindrig
armsvett. 14-åring.

För handsvett: 168 gr. rosen-
vatten, 56 gr. flädervatten, 14 gr.
benzoëintur och 0.6 gr. garvsyra.
Härmed ingnides händerna
flera gånger om dagen, varefter
de pudras med pulvriserad viol-
rot. — För armsvett: Tvätta
armhålorna ett par gånger om
dagen med ljumt alunvatten och
pudra efteråt med pulvriserad viol-
rot. Byt ofta närmaste under-
plagget.

N:r 156. Om morgnarna vak-
nar jag ofta med svullna ögon,
och därav har så småningom bör-
jat bilda sig påsar under ögonen,
som äro hemskt misspydande.
Kan fru Skönhetsdoktor säga
mig orsaken till detta och något
medel däremot? 25-åring.

Orsaken till det onda kan jag
ej säga. Ni måtte väl inte ligga
och gråta om nätterna? Lågg på
över natten omslag doppade i li-
ka delar borsyrelösning och ro-
senvatten, det är mycket välgö-
rande och ett bra medel för på-
sar under ögonen.

N:r 157. Snälla Fru Skön-
hetsdoktor! Vad skall jag göra
med min kylida näsa, som vid
minsta kylig väderlek blir kall

SJU ≡≡≡

dagar i veckan

läses en annons i

≡≡≡ **IDUN**

Några av julens vackraste böcker:

Ferdinand Boberg

STOCKHOLMSBILDER

Tvåhundra kollektioner med text. Inb. Kr. 115.—.

"Ett verk som måste ställas bland de yppersta Stockholmskildrin-
gar vi äga. Boberg har sett Stockholm just som den äkta stock-
holmaren ser sin stad." Mats A. Stenström i St. D.

Carl Linnæi

SKÅNSKA RESA

Utgiven av Jöran Sahlgren. Tryckt i 500 numr. ex.

Kr. 90.—; inb. 100.—.

Henrik Krogh

KRING HAMMARBY SJÖ

Tryckt i 500 numr. ex. Kr. 80.—.

"Det finns mycken stämning och säker kärlek i dessa Henrik
Kroghs 20 bilder. — De ha jämsides med en betydande konst-
närlig kvalitet ett högt kulturhistoriskt värde, som tiden skall stegra
ytterligare. De ypperligt reproducerade bilderna äro samlade till en
med elegant enkelhet utstyrd volym." St. D.

Karl Scheffler

I TALLIEN

En resedagbok

Kr. 24.—; inb. 29.—.

"Han väljer och dömer, är kritisk utan snobberi och entusiastisk
utan svammel. — Ett vackert och tankestimulerande verk.
Anders Österling i Sv. D.

Wilhelm

MELLAN TVÅ KONTINENTER

Kr. 24.—; inb. 28.—; nummerad bibliofiluppulaga
i 250 ex. kr. 42.—; inb. 54.—.

Carl Reisinger

GREKLAND

Skildrat av tyska Greklandsresande. — Inb. Kr. 8.—.

"Att genomse alla dessa bilder måste vara ett nöje för vem som
helst — översättningen är omsorgsfull och god, utstyrseln synner-
ligen smakfull, enkel och gedigen, och priset överraskande moderat
för våra dagar." Annie Akerhielm i N. D. A.

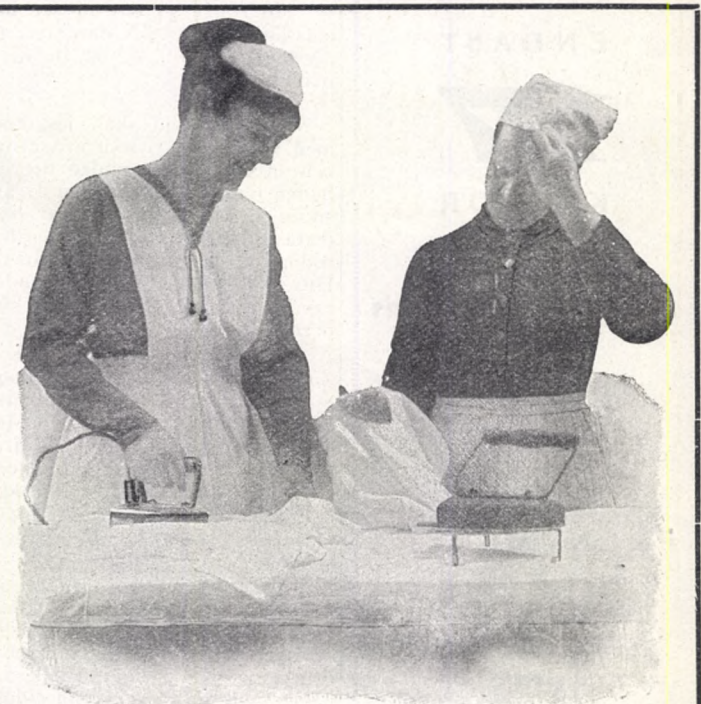
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

ÄFFÄRSMANNENS intressant
Praktiskt
Värdfullt
i belysning
Lindblad's Uppsal
ÄRSBOK

Svält ej

Edra krukväxter. De
leva ej enbart av vat-
ten. Giv dem Planta-
gén, ett på veten-
skaplig grund sam-
mansatt konc. växt-
näringssalt. Erhålles på bleckburkar
hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemi-
kaliehandlare.

ÄKTA SMÅLÄNDSKA POLKAGRI-
SAR kr. 3:90 pr kg. Nougat kr. 4:90
pr kg. Konfekt kr. 7:50 kg. Brända
mandlar kr. 8:00 pr kg. Karmellerade
frukter kr. 8:00 pr kg. Chokolad kr.
9:50 pr kg. Då ordern uppgår till 15
kr. fraktfritt pr postförskott från Små-
ländska Konfektfabriken, Paskallavik.
Goda och färska varor! Aberopa
denna tidn.

"Så går det, när man inte använder
VOLTAS elektriska strykjärn."

Till salu i de flesta elektriska affärer samt i
varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA, STOCKHOLM.

TAPETKOMPANIET

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvrirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7. Sthlm. (Vid Slussen)."

"JULKLAPPAR"

Kristall
Porslin
Glas
Husgeråd
Köksartiklar
Nysilver
Keramik

A/B BRISING & FAGERSTRÖM
REGERINGSGATAN 24

FAHLCRANTZ & C:o UNGDOMSBÖCKER

ETHEL TURNERS
nya förtjusande trilogi:

CUB

Häft. 2,75, kart. 3,75.

KAPTEN CUB

Häft. 2,25, kart. 3.—

BRIGID OCH CUB

Häft. 2,75, kart. 3,75

Förut ha utkommit av
Ethel Turner:

SJU SYSKON. 5 uppl.
STORA SYSTER. 4. uppl.
STORA SYSTER SOM GIFT.
2. uppl.
EN LITEN SLARVER. 3. uppl.
EN LITEN YRHÄTTA. 3. uppl.
TRE SMÅ FLICKOR. 3. uppl.
GULDGRÄVARLÄGRET.
BETTY & C:o. 2. uppl.
LYCKOÄPPLET.

"Att anbefalla en bok av Ethel Turner är onödigt — det vill blott säga, att densamma, i likhet med alla hennes föregående, med heder kan ställas bland vårt ungdomsbiblioteks bästa böcker."

Nya upplagor nu utkomna av:
Bröderna Grimms sagor
översatta av Ernst Lundquist.
3. uppl. Del I och II a 6.25.

Ur folksägans rosegårdar
Samlade av Rich. Bergström,
Illustr. av Jenny Nyström. 3. uppl.
Del I 4.50. Del II 5.—

"Den klassiska barnboken":

Barnkammarens Bok
Barnkammarens rim. Illustr. av
Jenny Nyström. Pris 4.50.

STOCKHOLM - FAHLCRANTZ & C:o

och skinande röd? Giv mig ett bra medel beder

Stina.

Badda näsan om aftnarna innan ni går och lägger er med så hett vatten ni tål, tillsatt med litet alun. Gnid sedan näsan med kamfersprit. Innan ni går ut i kyla bör ni smörja näsan med kamfersprit.

Fru Skönhetsdoktor.

FÖR SENT.

Eftermiddagssolen kastade sina sneda strålar in i kyrkoherdens arbetsrum och göt en varm ton över hans nedböjda mörka huvud samt spred sitt blekgyllene ljus över skrivbordet framför honom med dess staplar av böcker och papper.

Det låg ett uttryck av harmonisk ro över hans gestalt, och ett drag av nästan helig arbetsglädje livade hans veka ansikte. Penan i den smala skrivvarhanden hölls i ett för honom karaktäristiskt grepp och gled i jämn rytmisk över arkens vita yta, förmande tankarna bakom hans välvda panna till ord — ord, som vid morgondagens högmässogudstjänst skulle trambäras till medmänniskors tröst och ledning.

Kyrkoherden skrev sin predikan. Den dagen var hans veckas helgdag.

Bordsuret tickade och mätte ut tiden: ett-tu,ett-tu! En ensam stackars fluga, som lyckats rädsla sig undan höstrengöringens syndaflojd, genom att som Noas korp "flyga fram och åter tills vattnet var uttorkat", firade i sublim ensamhet uthållighetens seger genom att leka sommar på den sollysta fönsterrutan. Föga anade hon att fördärvet lurade borta i kakekugnsvrån.

Voff!

Och så kom ett dovt morrande. Kyrkoherden vände sig leende om på stolen.

— Vad står på, Tuffe? Kommer det främmande?

Han lyfte lyssnande sitt huvud. "Nej, den gången tog du fel, du!"

Han lög och nickade emot hunden, som mot en kär vän. Men Tuffe, terriern, satt rätt upp i sin korg vid kakekugnen med örönen lyfta och huvudet lyssnande på sned samt det mest förväntansfullt glada uttryck i sina bruna blanka ögon.

Och så kom ett våldsamt glädjeskall, och Tuffe lilla svansstump viftade förtvivlat borta vid dörren till förstugan. I detsamma svängde en skjuts intill trappan.

Kyrkoherden reste sig.

"Jaså, matmor kommer. Intet under då, att du är så förtjust."

Tuffe var så ivrig, att han med framtassarna sökte hjälpa husbonden att få upp läset, vilket han förmodligen tyckte tog onödigt lång tid. Sedan tog han avståndet i tre långa skutt rakt upp i matmors famn, där han blev vederbörligen smekt och välkommen. Inne i förstugan fick han återgå till golvet, och matmor glömde honom för sin kära makes hjärtliga välkommen.

Då gick Tuffe ut och hälsade på Brutus, vagnshästen, och på Jan-Erik, kusen. Sedan det var gjort med tillbörliga krumbukter och svansviftningar gick han lugnt tillbaka till sin korg och kröp ihop i en ring med nosen på svansstumpen. Han sneglade åt fönstret med ena ögat. Jaså, festkantaten var inte slut än. Nåja. Han hade gott om tid. I avslutningsbanketten skulle han nog taga del. Lyckligtvis kunde han den sällsynta konsten av so-

(Forts. i B-numret.)

Cloettas
Guld-Cacao
och
Vanilj-Choklad
Förnämsta svenska fabrikat.

EN BALJA KLÄDER TVÄTTAS PÅ 4 MINUTER

MED
"CYGNET"
(PATENT)

VACUUM TVÄTT APPARATEN

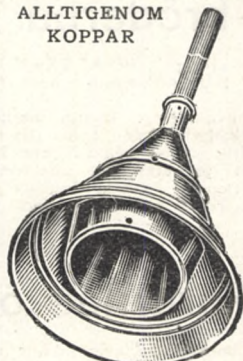
som är utan motstycke i världen. Den suger till sig smutsen och skyddar kläderna från ruinerande borstar och tvättbräden, som äro fullständigt överflödiga. De ömtåligaste vävnader och spetsar tvättas under garanti med samma enastående resultat som handdukar, gångmattor etc.

SÄND INGA PENGAR.

VI LITA PÅ EDER.

Så övertygade äro vi att "Cygnet" kommer att utfalla till fullständig belåtenhet, att vi sända den på 8 DAGARS FRITT FÖRSÖK. Prova och dö. Blir Ni fullkomligt nöjd skicka oss Kr. 25:—, i motsatt fall returnera apparaten. Bruksanvisning bilägges. 8 DAGARS FRITT FÖRSÖK.

ALLTIGENOM
KOPPAR

INGA LÖSA DELAR.

E. LINDEN & C:o, Göteborg. Avd. I.

**OLJE-
MÅLNINGAR
AQVARELLER**
AV SVERIGES FÖRNÄMSTA KONSTNÄRER
**A.-B. C. E. FRITZES
K. HOVBOKHANDEL**
Fredsgatan 2

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads mål. Bortredningar och arvskiten. TESTAMENTEN

Advokatfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein.
Lilla Vattugatan 14.

Riks 7576, 24488. Allm. 18386

För
klena barn
giver

JECOROL

(Levertran med äggula)

överraskande resultat!

Rådgör med Eder läkare!

Fås på alla apotek.

Den ene är en stark rökare, den andre har magåkommor, en tredje klagar över dålig smak i munnen.

Alla behöva använda

PEBECO TANDPASTA

vilken på grund av sin varaktigt uppriskande smak är det bästa medlet för munnens och tändernas vård.

GIFT ER ALDRIG

förrän Ni besökt Bröderne
Ljungrens Möbelfärf, Adolf
Fredriks Kyrkogata N:o 7.

I december månad

komma premiärerna å

Världens moral — och kärlekens

filmdrama i 6 akter efter LEO
TOLSTOYS bekanta roman

Anna Karenin.

I huvudrollerna: Lya Mara och
Johannes Riemann (bekant från
"Veritas Vincit")

En synnerligen fullödig och in-
tressant filmatisering av den
världsberömda författarens mest
bekanta verk.

Korsikanska bröderna.

Filmskådespel efter ALEXANDER
DUMAS' kända novell.

I huvudrollen: Dustin Farnum.
Ett sällsamt ämne, behandlat med
snällrik fantasi och i filmen åter-
givet på ett sätt, som verkar
overtygande genom framställningens
äkthet och konstnärliga djup.

Farornas ö.

En barnrollen äventyrsfilm med
fenomenet Houdini i huvudrollen.
Officin: Paramount-Artercraft.

En film, där äventyren flöda och
där hjälten framstår som idealty-
pen för en modern äventyrsrid-
dare — hjälten utan fruktan
och tadel.
EN FILM FÖR UNGA
AV ALLA ALDRAR!

Maria Tudor

(Den blodiga Maria)

Fritt efter VICTOR HUGOS'
skådespel.
I huvudrollen: Ellen Richter.

En spännande tids- och sede-
skildring från 1500-talets England.
Praktfull uppsättning och en hand-
ling som ännu i de sista mo-
menten håller publiken i inten-
siv spänning.

Filmen utan namn.

First National-komedi i 5 akter med
MILDRED HARRIS-CHAPLIN
i huvudrollen.

En sällsynt originell och intres-
sant film, som tillsvidare annon-
seras under detta namn i avvakt-
tan på resultatet av den pristäv-
ling om denna films slutgiltiga
namn, som arrangerats i "Film-
nyheter" n:r 9.

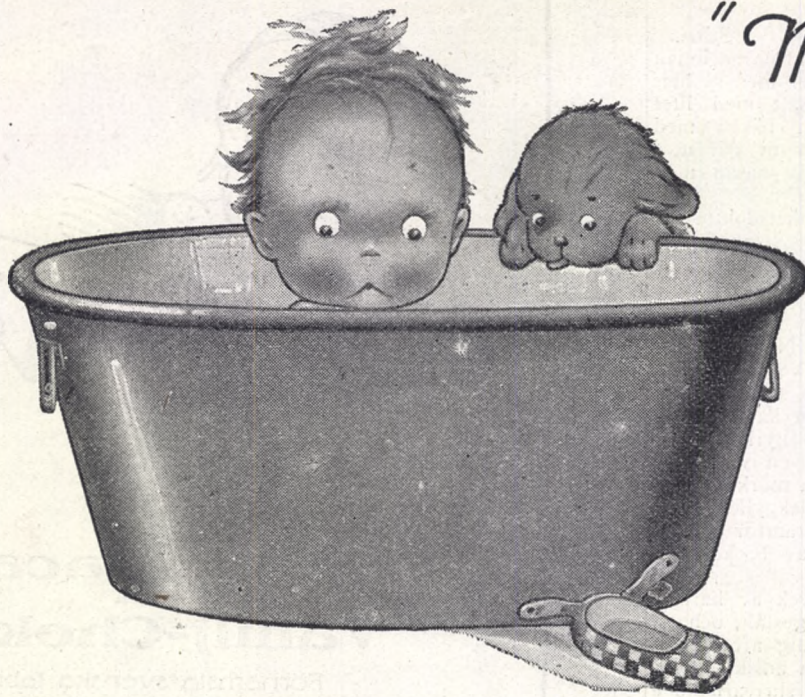
Alla Biograf- intresserade

bedes uppmärksamma premiärerna
å dessa storslagna filmer, som
samtliga komma att framföras i
Stockholm under denna månad.

A.-B. Filmskompaniet.

Eduard Sjöbäck.

St. Vattugatan 7, Stockholm.

"Mamma! Mamma!!
Vovve åt upp min
Tvål!!!"

"Och det var
VINOLIA"

Vinolia Tvålar finnas överallt.

V18

Oatine

Om porerna ha täppts igen

har huden svårt för att andas, dess verksamhet slappas och elasticiteten går förlorad. Mindre god tvål förstör och irriterar ofta huden, så att den blir torr, sträv och hård.

Ansiktsvård är därför av största vikt, liksom annan vård. Allas ögon vila ju på er, vare sig ni är i sällskap, på gatan, eller på teatern, och när det är möjligt för er att bevara hyn klar, frisk och vacker genom att begagna *Oatine-havre-crème* var dag, varför börja strax?

Oatine är något för sig. Den ingnides och torkas av allteftersom ni önskar, och genom regelbundet bruk får ni det rätta resultatet.

Visa tillbaka alla efterrapning och håll inte till godo med annat än *Oatine*, som erhålles i tub, eller burk, samt stor burk (innehållande 3 gånger så mycket).

OATINE SNOW är en snövit crème. Den är välluktande och behaglig. Efter lätt ingnidning uppsuges den i huden, som blir klar, matt och vit.

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

NY UPPLAGA

AV
**IDUNS
KOKBOK**

IDUNS KOKBOK

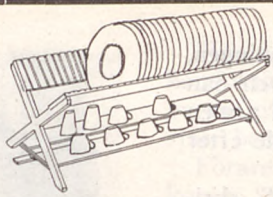
12:te uppl.

Fullständigt omar-
betad och utvidgad

NYHET:

Anvisningar att använda
GASSPIS eller GASUGN
vid alla recept för stek-
:: ning och bakning ::

En välkommen julklapp för alla husmödrar!

En helt säkert överraskande och kärkommen **Julklapp** för *Husmodern* blir **R. A. Diskstället** med plats för 24 tallrikar koppar o glas
Pris Kr. 650 franco mot postförskott
Rönneådalens Aktiebolag
Tel. 38 **Billinge** Tel. 38

MELLERSTA SKÅNE

står i fråga om spridning i första ledet av Skånes tidningar och är huvudorgan för central Skåne med samhällena Eslöv, Hörby, Höör, Tollarps, Löberöd, Askeröd m. fl.

Vill Ni träffa den större allmänheten med Eder annons, då annonserar Ni i

MELLERSTA SKÅNE

Det bör ej vara damerna obekant

att man med Gooda-Jästmjöl når det bästa resultatet vid småbak.
Säljes i burkar à 25, 40 och 75 öre.

Handels A.-B. Sten Sjögren & C:o, Göteborg

Unika, Charmanta, Konstnärliga presenter och hedersgåvor

fås alltid hos

MARTA af EKENSTAM
Konsthandverk, Malmö.

En hemlighet

är varför YVY-tvålen blir mer och mer berömd och efterfrågad. Endast den, som en gång använder YVY-tvålen, vet varför han ej använder andra toalettvälar. Damer och herrar, som sätta värde på ungdomsfriskhet och ett vackert yttre, uppnå detta genom ständigt bruk av den med förskönande parfymer och välgörande ingredienser tillverkade YVY-tvålen. YVY-tvålen är den mest fulländade toalettväla, som kan åstadkommas till så lågt pris, att den kommer till användning i varje hem. YVY-tvålen är tillverkad på särskild för denna tvål utmärkt metod, med tillsats av de mest utsökta essenser på detta område samt med stöd av vetenskapen under noggrannaste beaktande av hygienens fordringar. YVY-tvålen erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

ÖSTERLIN & U. RIKSSONS TEKN. FABRIK,
YSTAD.

Wienerbarnens julklapp.

Vid val av julgåva till de små tyska och österrikiska skyddslingarna från i somras torde intet vara lämpligare eller för barnen kärare och nyttigare än en god svensk bok.

Förteckning över för ändamålet avsedda böcker och jultidningar sändes gärna gratis på begäran, och upptar denna förteckning även portopris till utlandet för varje särskild bok eller tidning.

Atföljes beställningen av likvid, ombesörja vi gärna försändningen, och foga vi med tanke härför till varje bokförteckning en adressklapp, å vilken avsändaren själv kan skriva adressen.

Begär vår förteckning i god tid!

A.-B. AKADEMISKA BOK-
HANDELN,
Uppsala.

Resan till Frascati.

Studiebilder av
NILS WILHELM LUNDH.

PÅ DET ELEKTRISKA TÅGET TILL Frascati, som väntar nere vid Via Principe Umberto bakom Stazione di Termini i Rom, är varenda plats besatt — det vill säga sittplatserna, ty ännu är det endast fullsatt till en tredjedel, och än rymligare blir det, när man bara kommit utanför Rom, då tjugo fönster slås ner, varmed ytterligare tjugo platser bli lediga. I Rom är det strängt förbjudet att hänga med benen utanför fönsterna och därför tillser konduktören att fönsterna äro väl stängda under stormningen vid Principe Umberto för att utestänga frestelsen, vilket är säkraste vägen till laglydnad.

Innan tåget sätter sig i gång står folket som packade sillar inne i de två vagnarna, och de, som sitta, se allt vänligare och gladare ut, ty de sitta ju ändå. De, som stå äro förtjusta över att slippa hänga och de, som hänga på fotstegen utanför prisa till och med sitt helgon för att de ändå kommit med. De som inte kommit med har redan fått sittplatser på nästa tåg, som går om någon timme. Alla äro belåtna, ja, freden har ju dock sin välsignelse, trots de ständiga strejkerna! Emellertid blir det ju hett och kvavt i den tillslutna vagnen, man känner på sig, att ett uppfriskande gräl skulle vara välkommet för alla dessa goda människor. De kunna inte komma närmare varandra än de äro, de ha ingenting annat att göra, än att ungas som en enda stor familj. Men innan dess måste dock ett visst motstånd brytas. Där ligger just något sådant i luften, medan den välsignade solen gassar.

Tåget slingrar med svåra stötar genom Rom och stannar vid en utkant. Små barn langas upp över alla huvudena och få plats på något rymligt knä. Mödrarna få haka sig fast vid de sista platserna på fotstegen, där hänga de som förolyckade ballonger med sina runda kappor upplåsta i draget och med korgarna dinglande efter i den lediga handen.

Så brusar tåget vidare längs den gamla romerska vattenledningen, som troget följer i båge vid båge som en midgårdsorm — stundom tar den ett språng över tåget, följer tusenfotad än ett stycke på andra sidan, kryper ner i jorden bland spillror och ruiner, där denna jättelika ledning en gång i tiden givit fristad åt termer och helgedomar i sin stenmassa. Nu tornar den sig upp igen — varken människohänder, som i årtusenden byggt hus och vingårdsmurar därav, eller jordskalv, som lagt städer och byar i grus, ha kunnat förinta denna sjumila bågiga bro, som fört bergens flod till gamla Rom och dess termer. Den tornar sig i murgrönskransade bågar över snåla vingårdsmurar och små platta hus och når hela sin höjd ute på campagnan, där den förtonar i solstimmets längs efter Napolibanan.

Så breder sig campagnan ödlig i brännande sol bort mot de svagt blånande Albanbergen, och inne i den proppfulla vagnen väntar man nu vilken minut som helst på det uppfriskande grälet. Till att börja med fälles nu äntligen fönsterna ned, det livar alltid upp något tillsammans med de förut öppna dörarna — och luft behövs ju alltid, om det nu skall bli något av.

Jag sitter alldeles inklämd med en olycklig kamera, som småbarnen mitt emot ständigt råka sparka till i sin oregelighet. Jag reser mig därför upp och erbjuder min plats åt en flicka på femton år, som utan stöd trängts in mellan ett par vingårdsarbetare, som rentav tyckas förakta annat stöd än folkmassans. Flickan nekar artigt. En tjock gumma mitt emot söker trycka mig ned igen, och flickan

PARAFFININJEKTIONER

Före

Före

för profilförändring av näsa och haka, även kinder, nyckelbensgroppar m. m. Facial extension (operativt utplanande avansiktstrynkor), samt alla övriga plastiska operationer utföras efter världsberömda amerikanska och franska läkares metoder.

I övrigt allt som tillhör modern kroppskultur.

MARIA ENQUIST,
EXAM. SJUKGYMNAST.

INSTITUT
FÖR SKÖNHETSVD &
PLASTISKA OPERATIONER

BIBLIOTEKSG. 6-8

Efter

Efter

ROLFS NYHETER

Clifford: Beautiful Touts, one step Kr. 2:—
Novello: Den stolta prinsessan, one step .. 2:—
Englund: Step oriental .. 2:—
Gregor: Valse Chrysanthème 2:25
Schönning: Valse céléste .. 2:50
Samt ny upplaga av den stora succésen "Skaffa mig en liten våning"
Rolf's revy nr 12: Kärlekens labyrint.
Velt: Dröm, dröm!
Kräusel: Insjövalsen.
Englund: Mänkskspolska Caramba.
Maurenx: Valse Bohème.

OBS! Rikhaltig katalog med provtakter sändes gratis och franco.

ERNST ROLFS Musikförlag,
Västerlånggatan 67, Rådman-
gatan 52, Stockholm.

Boknyheter

JOHAN BOJER DYRENDAL

Roman

Pris kr. 9:50.

"Det är något av epos i Johan Bojers Dyrendal. — Skildringens massiva tyngd ligger där som obruten malm, som diktaren med några ofattbara kraffttag bringar i dagen."

Olof Bruno i Dagen.

ELISSA RHAIS SAADA MAROCKANSKAN

Roman

Pris kr. 7:50

"— en slående sann sedeschildring från en av dessa afrikanska ökenstäder, som tyckes oss nordbor mera tillhöra sagan och drömmen än verkligheten."

E. H—n i Idun.

A.-B. Svenska Förlaget

Allcock's Plåster

Etablerad 1847.

EAGLE BRAND.

Världens Mest
Betydande Urtvärtes
Läkemedel.

Hosta, Förkylningar, Klena Lungor. Allcock's Plåster verkar såväl preservativt som läkande. Förhindrar förkylningar att fatta för djup rot.

Reumatism i Skuldrorna förhindras genom användande af Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel emot styfhet eller ömhet i musklerna.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säjjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas kvarhållt smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller,

TAG DÅ
UTAF

Brandreth's Piller

Fullkomligt
vegetabiliska.

(Est. 1752.)

Vid förestoppning, gallejuka, huvudvärk, svindel, dålig matämätning etc.
FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.

ALLOOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

Flickan, som skrattar.

understöder hennes artiga svada med blossande livlighet. Jag skulle säkert förolämpa alla dessa människor med att lämna min en gång tillskansade plats. "Det är min mor, *madre, signore!*" skriker flickan skrattande, när jag gör motstånd mot gumman. Men efter ännu en spark av ungarna och med hjälp av en kurva, som oemotståndligt för folkmassan mot vänster, svänger jag flickan ner på min plats och ställer mig mellan vingårdsmännen, som nu anse det förmånligast att ta stöd mot de bänkar de haft inom räckhåll — så att också jag blir säkrad.

Föraren, en undersätsig, svartmuskig man med svarta, kupiga ögon sneglar in mot vagnen. Gumman skriker och beskärmar sig och tar alla helgon till vittne på att hon gjort motstånd, hon får ett par gliringar och reser sig nu för att uppta striden med sin fulla tyngd, under det att tio röster falla in med vagnens öronbedövande buller.

Jag har visserligen själv livligt väntat på denna utlösning ur kvalmet, men jag vill inte vara huvudpersonen i grälet, varför jag nu tydligt nog låter dem förstå, att det alls inte var någon slags människovänlighet, som kom mig att lämna platsen. Ingen skulle vara mig tack skyldig, jag var en oförbätterlig egoist och hade alls inte lust att skänka dessa goda människor ens ett saftigt stridsäpple.

Det där tog skruv, de smålogo alla, men besvärat och utan glädje. Jag hade ju tagit chansen ifrån dem! Men, herre gud, ögonblicken stodo ju hela tiden till tjänst, det skulle de snart få erfaras.

Tåget stannade ute vid en osteria på campagnan. Utifrån klättrar man nu upp i fönsterna och sätter sig på kant. I det närmaste fönstret sitter en karl med en liten gosse i knäet. Konduktören tränger sig fram och säljer biljetter. Han går med en betydelsefull blinkning förbi gumman och flickan, som fått min plats.

"Nej, stopp, Enrico!" skriker föraren i dörren, "varför tar du inte upp biljetten därborta! Har du fripassagerare!"

Akvedukterna.

"Det rör dig inte, din åsna! Det är min faster och min kusin!"

"Ecco, ecco! Har du inte själv en faster, du!" ropas det.

"Min fästmö, signore, fick betala i går, fast hon annars har åkt fritt!" skriker föraren: "Då glömde han inte biljetten, minsann!"

"Hans fästmö!" skriker konduktören. "Hon slog upp med honom i förra veckan, det talade han själv om!"

"Vad angår det dig, om jag grälar med min fästmö någon gång! Sköt du ditt!"

"Ecco, ja, sköt du ditt!" ropas det, och passagerarna ta nu parti mot konduktören. Fast vagnen står stilla vid hållplatsen, går det och slingrar som för full fart.

"Det här är ändå min riktiga faster", skriker konduktören. "Du vet inte ens om din far är den eller den. Du har ju gått och skjutit skulden på tre olika personer, fast ingen av dem liknar en mullsork som du!"

"Ska du skryta med fin släkt, du med dina grisiga skor, du!"

"Jo, jo, högre sträcker sig inte din bildning!"

Och konduktören tar fram sin visselpipa och slår en drill, som skär genom larm och skratt.

"Nej, du, jag kör inte, förr än du gjort din plikt, om vi så ska stå här hela dagen!"

"Du har rätt! En försupen skoputsare som du, får inte längre sörja för trafiken här, det skall jag sörja för!"

Osterians gäster skynda till och flocka sig kring vagnen. Alla skrika, skratta och gestikulera. Vin langas in i vagnen genom fönstren. Det grälas nu för fulla muggar.

Föraren tränger sig in i kupén, ser sig villrådligt omkring

och hjälper till med att langa in pojkbysingen, som satt i fönstret i sin fars knä. Och han tränger sig vidare fram med ungen på armen och de fulaste ord på läpparna, sökande efter ett ledigt knä.

"Ser han inte ut som en mullsork!" skriker konduktören. "Fast sådana kupiga ögon har ju inte mullsorken. Ecco! Man kan se, att han är skoputsare!"

"*Conduttore, aprite, io scendo qua!*" ropas det.

"Här stiger ingen ut, det är *livsfarligt!*" skriker föraren, och barnet ser förtroendefullt och uppspelt på honom, medan han söker efter plats för det: "Men jag sänder efter kontrollören, jag!" skriker han.

"Jag kan gärna lösa biljetten, det har jag gjort förr!" ropar nu fastern.

"Hör bara, vad hon har gjort förr!" ropas det.

Föraren stannar framför en ung, vacker bondkvinna, som endast har en tom korg i sitt knä. Mitt i stridens hetta vet han att säga

Pinjer, Frascati.

Frascati.

hennes några artigheter stämma.

"Signorina, ni förstå plikt. Men se ändå ängel! Jag kan dö på inte låta er komma kan ni ge mej, jag ha tomma korgar i hela att min far, om han min mor, så det var en överraskning till bara, men tag ni ungen se bara, en sådan pojke vara er egen, så nått söt liten mun bara!

Kvinnan ger honom i sitt knä.

"Ja, signorina, ni sade om mullsork, det

Och i samma ögonblick ett duktigt slag i korgen, så att mössan

Nu skrattas det alla skjuter segerrikt tillba

"Ja, det där var visst avgiften!" skrattar konduktören, "så nu kan du lugnt stoppa pengarna på dej, faster! Den mullsocken fick själv betala!"

Föraren går storskrattande till sin plats med korgen och en våg av sympati följer honom.

Nu kan man ändå andas. Ett ryck, och tåget stiger, campagnan blånar nere i solgasset och olivlundarna följa, troget stretande uppför bergen.

Efter ännu en station blir det god plats — de flesta av passagerarna skola upp mot Albanerbergen och byta tåg. Fadern kan nu klättra in till sin unge, och konduktören kan ledigt promenera ut till föraren. Han bjuder föraren på en cigarrett, och denne tar den brummande.

"Mi favoriebbe un po di fuoco!" säger han.

Fuoco! Ja, det fattas inte! Och konduktören stryker eld på en vaxtändsticka och matar honom.

"Huvudsaken är väl ändå att vi två hålla ihop, så reder det sej alltid med släkten! På

Piazzan.

en så här kort sträcka har man inte tid att gå och bli sur, Tomasso! Och inte tänker jag på någon hämnd!"

"Inte jag heller, Enrico!" brummar Tomasso. "Då går jag hellre i *trasiga skor* som dina till Rom, fast jag ändå är förare på tåget!"

"Ja, och jag kryper hellre ner i jorden som en *mullsock*, hör du det!"

"Ja, där finns inga *kontrollanter* där

förstås!"

"Och inga *skoputsare* heller!"

"Ge mej mera eld, Enrico! Vad tjänar det till att gräla nu, när vagnen är tom nästan!"

"Behåll du asken, det kan ändå din korg vara värd, den jag fick i huvudet. Det där får jag länge gott av hos faster, för släkt är ändå släkt!"

Och så äro vi framme i Frascati.

Det är ett underbart ljus över denna lilla stad med dess öppna, vidsträckta planteringar i terrasser kring de monumentala trapporna, under vilka campagnan ligger som ett blånande hav. Det ligger också något av havets friskhet över denna olivbergens egen stad. Som i en virvlande dans i blått och sjögrönt tåga de uppför bergen, dessa olivlundar, slutande sina armar och slöjor kring allt detta fjärran blånande, där Peterskyrkans kupol ännu kan skönjas. Men när det hela sjunker i soldis eller i en ljudlöst dimma, tror man sig höra klockorna ringa i fjärran, men endast ljusets vågor stiga nu över de breda terrasserna ända upp till pinjerna och staden. Och man tänker stilla för sig själv: Vem är då helgonet? Säkerligen ingen San Sebastian med pilar, inget lidande, blindstunget helgon, men väl ett

På promenad.

helgon med en klar panna och en leende mun.

Jag har visserligen en resebok någonstades på botten av min koffert, men hade jag den också i handen skulle det ej falla mig in att slå upp och se efter vad Frascatihelgon heter eller var det är. Jag går ensam ut att söka det, och är övertygad om att det är mera uppsluppet italienskt än romerskt-katolskt. Det tycks redan ha gömt sig väl i soldiset, som häver sig därute som en dyning, under vilken olivdungarna stå glasklara i reflexerna från den virvlande leken. Mäktiga vita villor och djupa blommande bestånd kransa höjderna och sluta sig till staden, där också de fatigaste små tegelgränder klättrat upp till en hedersplats nära den förnäma dōmen och piazzan, som är som ett solur, stilla visande vägen med kvällsljusets skarpa vinklar och visare från gata och gränd. Och skuggorna av de båda tornen börja nu sin vandring över platsen, majestätiskt över vagnar och resenärer.

I kvällningen, då solen sjunker bakom Rom i väster, börjar skuggspelet sin lek uppe på de trädbevuxna terrasserna och flätar sig in i vandrarens spår, lever med i hans tankar lockande och prövande, och just nu är hela Frascatihelgonpromenadstimm.

Här gå backfischerna för dagen fyllda ända till brädden av skuggspelets hela gåtfulla värld, dock med det egna viktiga lilla jaget stolt buret på ytan. Men sannerligen, där kommer också flickan från tåget! Jag känner igen henne på de skrattande ögonen och förstår också, att hon följt efter mig hela vägen. Hon tackar för platsen, som jag lämnade henne i vagnen, och jag förstår på hennes blickar, att hon nu vill ha en plats i min Kodak. Men när man söker efter något, vill man ej förföljas ens av en skrattande flicka, och jag vänder henne ryggen och sätter mig på närmaste bänk.

På bänken sitter en mycket ung man i rundkullig hatt, och med mycket förälskade, mörka duvoögon sneglar han på flickan, som

Frascati, tegelgränden.

dōmen.

med sin allra blidaste

att jag bara gör min en så rar liten guds min post, men jag kan örsent hem! Korgen är fått vänja mig vid mitt liv, jag tror också mins, fick en korg av il i den jag kom som den! Ja, hit med den förtjusande signorina, e! Den skulle kunna är den, och se, en så

korgen och tar ungen

Men det där han skall han få tillbaka!" llick ger han konduktörhuvudet med den lyfta trillar av.

änt, men konduktören a fasterns pengar.

PETER

LE PREMIER
DE TOUS LES CHOCOLATS
AU LAIT

SKÅNSKA DAGBLADET

med söndagsbilagan
HEMMET

Södra Sveriges mest spridda tidning.

Läses dagl. av mer än
300,000 personer.

Effektivaste annonsorgan
för stad och land.

I förhållande till upplagens storlek
billigaste annonspriser.

IDUNS PAPPER

GRANSHOLMS
FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - - GEMLA - - ANLAGT 1803

Specialbruk för finare papperssorter.

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 4044 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 19230

BABYUTSTYRELSE av bästa tillbehör och välsydd, bestående av Linne, Tröja, Blöja, Mantel, Linda och Binda till det billiga priset 12 kr. Sändes mot postförskott. Fru Clara Lindkvist, Övre Kvarngatan 32, Borås.

Löfmark & Haglunds
PIANO
ST. NYGATAN 55, MALMÖ.
Säljes även på arbetslön.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falu:** Falu-Kuriren.
- Gevle:** Gevle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Tidningen Karlskrona.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonnsblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Säter Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Visby:** Gotläningen.
- Växiö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.

Akvedukterna.

alls inte tycks ta mitt avslag så djupt. Hon håller sig i närheten och kretsar som en ivrigt plockande fågel runt bänken.

"Signore!" säger plötsligt den unge mannen och lyfter på rundkullen: "Signore, jag talar tyska".

Jag nickar tyst bifall, och han fortsätter med det mest älskvärda tonfall och på ett språk, som han trots misshandeln tycks ha det största förtroende för — han njuter därav och tvingas till öppenhet som i en bikt:

"Jag har gått som vaktpost vid ett fångläger under det sista krigsåret, och jag vill så gärna tala tyska alldeles felfritt. Jag var med från Rom i dag... ja, ni observerade mig inte! Ni skall inte tro ont om flickan för att hon är lite efterhängsen. Hon följer *alla* här! Man blir inte av med henne!"

"Nå, men ni tycks ändå ha blivit av med henne!"

"Hon bara skrattar åt allt!" fortsätter han, djupt rodnande: "Till och med om man tar henne riktigt på allvar, som jag... som jag... Ja, just jag! Sådan är hon. Hon är familjens sorgebarn!"

"Kära ni, skrattar hon verkligen så mycket?"

"Ni tror kanske, att hon är femton år", fortsatte den dystre sjuttonåringen: "Ni tror kanske, att jag skulle älska en skolflicka, men då bedrar ni er. Hon är nitton år och blir tjugo, men hon klär sig som ett barn, för hon vill bara springa så här och leka och skämta. Hennes mor är olycklig. Jag är mycket god vän med hennes släkt. Ni skulle sett henne när hon fyllde aderton år — för mera än ett år sedan. Hon fick en riktigt fin dräkt av sin mor och när hon promenerade här på kvällen, fanns det ingen kvinna så skön som hon. Se bara ett sådant *uttryck* hon ändå har! Och ni skulle ha sett, hur stolt och nätt hon kunde gå, när hon bara ville. Men dagen efter ville hon inte bära de nya kläderna och hon flätade håret som förr och sprang omkring överallt nästan som en pojke. Och leker gör hon med tolv och trettonårs pojkar, så hon är som en av dem. Så kan hon ändå, när hon vill, vara alldeles *bländande*, men hon *vill inte*. Hon bara skrattar. Men nu vet ni, att hon är en mogen kvinna! Vi har varit barn tillsammans, vi har lekt tillsammans och äro av samma gamla Frascatisläkt, och nu vill hon inte veta av mig, för jag kan inte vara densamma *efter* kriget som *före*, fast jag bara gick vid ett fångläger. Hon envisas med att stanna i barndomen! Ja, se bara! Hon skrattar!"

"Hon vill ha en plats i min Kodak, och då skall hon väl också se glad ut!"

"Vill hon?" utropade han strålände: "Var det det hon sade er nyss, när hon tilltalade er, signore?"

"Just det, och jag tänker, att ni kan ju låna min Kodak och pröva på."

Han grep den med den livligaste tacksamhet och vinkade flickan till sig. För ett ögonblick fick han henne stilla. Och hon skrattade, där hon stod i skuggspelet.

Jag tänkte, att jag ändå i förföljerskan funnit ett älsklingsbarn till det glada helgonet av Frascati, som jag just sökte. För den rundkullige kan hon gärna få vara "sorgebarn" ännu några år, men den glada bilden sänder jag honom härmed.

"Nu ä de'
jul igen"

och varje pojke
önskar

en **hyvelbänk** i julklapp

STOCKAMÖLLANS AKTIEBOLAG
Stockamölan, tel. 9.

Vill Ni vinna framgång?

i privat- och sällskapslivet? Vill Ni bli omtyckt av Edra vänner och bekanta, av Edra chefer och överordnade? Naturligtvis, svarar Ni, men hur skall det gå till? Ja, det är en svår konst att lära, men Ni får en utmärkt lärare i J. L. Saxons utmärkta och fullständiga handbok i ämnet, som utgått i 6 uppl. och 50,000 exemplar. Den är ett oumbärligt sällskapslivets lexikon för varje människa, som vill uppträda

bildat, taktfullt och belevat.

Med

Umgängeskonst —Levnadskonst,

i Er hand behöver Ni aldrig stå rådvill. Den nära 300 sidor tjocka boken är rikt illustrerad, har en elegant utstyrelse, är tryckt på träfritt papper och har omslag i färger. Den kan köpas i alla boklädor ell. direkt från oss. Priset är 3:50 för häftat ex. och fem kronor för boken elegant inbunden i klottband.

KAPITELRUBRIKER:

På gatan. Ak- och ridurer. Samtal. Visiter och längre besök. Bjudningar och annan samvaro. Förlovning och bröllop. Till bords. Inom familjen. Barn. Sjuka. Husfolk och grannar. Ifall eldsvåda skulle utbryta. Djur. Sorg. På teater, konsert, föredrag och biograf. På restauranger och andra offentliga ställen. I spårvagnen. I butik. Resor. Utflykter i naturen. Cykelturer, fotturer och fjällvandringar. På hotell. Begära upplysningar. Brevskrivning. Gratulationer och visitkorts användning. Telefonering. Tacka och be om ursäkt. Tjänster och gentjänster. Gåvor och gengåvor. Ordningssinnets betydelse för trevnad och välstånd. Böcker och boklän. Konsten att kläda sig och värda sina kläder. Kroppsliga defekter och missbildningar och deras döljande. Föreningsliv. Principial och biträde.

Idun. **BESTÄLLNINGSSEDEL.**
till Bokförlaget Nutiden, Lästmakaregatan 12, Stockholm.

Sänd mig mot postförskott ex. av boken Umgängeskonst — Levnadskonst av J. L. Saxon å kr.

Namn:

Adress:

Postadress:

ÄNNU ÅTERSTÅR

ett fåtal exemplar av
CARL LARSSONS

PRAKTVERK

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKPLANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid
i postanvisning

**IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM**